

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

Nr. 40(860) * MONTREAL, 1963 m. SPALIS-OCTOBER 2 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Prasideda nauja JAV politika

- Maskvos sutartis ratifikuota
- JAV pradeda prekybą su SSSR

Atominių bandymų ribojimo sutartis po ilgų svarstymų, abejotumų ir baiminimosi pagaliau ratifikuota, kaip ir buvo numatyta, didele balsų dauguma.

Pasinaudojant svarstymų, tūli senatoriai krovė politinį kapitalą besitarianantiems prezidento rinkimams, ypač ryškiai respublikonų kandidatas ir prezidentus Goldwater. Vis dėlto,

ATOMINIŲ BANDYMŲ SUVARŽYMO SUTARTIS RATIFIKUOTA.

JAV senate tačiau vyko pasisakymai grynai amerikoniškiu pagrindu. Visi kalbėjo, ar sutartis nepakenks Amerikos saugumui. Ir beveik niekas ne pasisakė platesniu klausimu aspektu. Pav.,

KOKIOS BUS MORALINĖS TOS SUTARTIES PASEKMĖS ŽMONIJAI.

Kaip sutartis atsilieps į pasaulinius santykius, kaip į veiks JAV ir valstybių, kurioms Amerika nori daryti įtakos, santykius?

A. Jungtinės V. jau dabar daugeliu atveju susiduria su priešingybėmis. JAV kitas valstybes sulaukia nuo santykių su Sovietija, tuo tarpu pačios eina į vis daugiau glaudėjančius santykius.

Kennedy, kalbėdamas Jungtinėse Tautose, kvietė Rusiją į bendrą darbą, ir kultūrinių santykių plėtimą, siūlė bendro mis pastangomis ruošti kelio nei į Mėnulį, kas reikėtų

VISŲ TECHINIŲ PASLAP ČIŲ VIENI KITIEMS PATIKĖJIMĄ,

kas ligšiol yra slepiama.

Negalima nesutikti, kad tai yra protinga ir logiška. Bet tai iš esmės pakeistų visus santykius, visą ligšiolinę jų būseną. Tegul tai būtų tikrai gražūs žodžiai, bet kaip tada su derinti JAV santykius su Rusija ir JAV santykius su visu laisvu pasauliu? Atominių bandymų ribojimo sutartis ne likt vien rusų - amerikoniškame muose, ji veiks tarpvalstybinius santykius?

Kanados ministeris pirminkas Lester Pearson bendrų jų debatų metu Jungtinėms Tautoms pasiūlė labai rimtą dalyką —

SUDARYTI JUNGTINIŲ TAUTŲ KARINĖ JĖGĄ,

kuri, reikalingai esant, sutvarkytų, kiek tai būtų reikalinga karinė jėga kylančius tarp valstybių kivičius ir priverstų paklusti JTO sprendimui.

Pearsono siūlymas ne tuščias. Jo gi pasiūlymu Suceo konfliktas buvo išlygintas. Ta pačia linkme veikia ir JT karinės jėgos Konge. Visa tai, žinoma, yra gera ir prasminga. Bet viena negerai, kad

JUNGTINĖS TAUTOS RIMTAI NESUSITVARKO,

jų autoritetas nepakyla iki jų nutarimų vykdymo. Jungtinės Tautos tuo tarpu tėra tikrai vieta pasikalbėti, dažniausia tuščiai, be rimtų pasekmių. To dėl ir Kennedy ir Pearsono rimti pasiūlymai liks, kaip saukoma, balsu, saukiančiu tyruose — niekas jų neišgirs iki to kio laipsnio, kad susirūpintų

gyvendinimu. Ar tas paveiks tarpvalstybinių išsiderinimą, o TARPVALSTYBINIS IŠSIDERINIMAS

reiškiasi ypač ryškiai Indokinijos pusiasalyje — Vietname, Laose. Nors veikia vad. SEATO — Azijos pietryčių organizacija, kurios tikslas išlaikyti ten taiką ir apsaugoti toms valstybėms nepriklausomybę, bet tuo tarpu tiems tikslams ten beveikia tikrai Jungtinės Amerikos Valstybės. O kur ki ti SEATO dalyviai — Anglija, Prancūzija? Tikrai iš pro testo galima buvo matyti, kad ir Prancūzija ten dalyvauja. O apie Angliją ten ir negirdėti. O karas ten nesibaigia.

Rusų - kinų santykiai vystosi labai įdomia kryptimi.

IDEOLOGINIS GINČAS PERSIMETA Į TERITORIJĄ.

Gal todėl kinai ir pradėjo šį ginčą, kad išskeltų teritorinius reikalavimus.

Kinai, ideologine prasme, kaip to reikalauja marksizmas - leninizmas, žinoma, teisūs, ne rusai, kurie eina į kompromisus su Vakarais.

Rusai marksizmo - leninizmo gryna, griežta prasme ne išlaiko. Jie kinams aiškina, siekia to pat, kaip ir kinai, bet kitomis priemonėmis, kitu metodu. Rusai teigia, kad komunizmas savaime, socialinių sąlygų vystymosi eigoje pats ateis, be karo. Ir be naikinimo, kuris atominiamis ginklais veikiančiam, bus milžiniškas. Kinai su tuo nesutinka ir sako: nereikia bijoti sunaikinimo.

KINAI APSKAIČIAVO ATOMINIO SUNAIKINIMO NUOSTOLIUS:

žus 900 milijonų žmonių, bet kurie liks, jau galės kurti naują gyvenimą... Kinų daug, jie nevertina žmogaus gyvybės, todėl jiems neatrodo nei baimė, kad žus 900 milijonų žmonių...

Kinai, taip kalbėdami, vien dalyko nenumatė ir neapskaičiavo, o gal gi atominių karą laimės kapitalistai?

Tai ideologinis ginčas. Bet, pasinaudodami tuo ginču.

KINAI RUSAMS ISKĖLĖ TERITORIJŲ GINČĄ.

Jie sako: carinė Rusija visą laiką grobė savo kaimynų žemes. Daugiausia rusai pagrobė kinų žemių ir priverstė juos sudaryti sutartis. Ir dabar tas kinų sritis rusai pasiglemžę valdo ir eksploatuoja. Tos kinų sritys turi būti grąžintos Kinijai!..

Rusūs šis reikalavimas prirenkė. Ir tai jau visus rusus, ne tikiai komunistus.

Chruščiovą dėl ideologinio ginčo rusai jau galėtų ir paaukoti. Kai kinai puolė Chruščiovą ir gerokai paspaudė, jau pats Chruščiovas buvo bepradėjęs kalbėti — galis pasitraukti... Bet kai kinai užvedė kalbą apie žemių grąžinimą, rusai jau jungiasi aplink Chruščiovą... Gal kinai nenumatė tokios reakcijos? Kodėl jie tą iškelė? O gal tai kinųėjimas pagal tiesią Markso - Lenino ideologinę liniją?..

KAS NAUJA KANADOJE

PRIEŠ SEPARATIZMĄ,

kuris pradėjo reikštis nekultūringomis formomis, — teroro veiksmais, nekultūringomis demonstracijomis, vadovaujant pačiam separatizmo vadui, Chaput, ir visa eile išsikiškų, — pasisakė ministeris pirmininkas L. Pearson. Jis smerkė lygiai prancūzus separatistus, kaip ir anglus separatistus, varančius neprotingą propagandą.

PASAULINĖS PARODOS MONTREALYJE

1967 metais klausimas vis dar neina be trinties, kai kas net abejoja, ar paroda įvyks. Pasakutiniū metu iš parodos rengimo komiteto pasitraukė C. Roillard. Tai publikai vis proga abejoti ir kelti netikrumą.

Tačiau generalinis komisio nieriūs P. Dupuy reikalus ve da atsidėjęs. Jis išvyksta kelio nūn tartis su atskiriomis valstybėmis, kad jos parodoje dalyvautų. Pirmiausia Dupuy lankysis Maskvoje.

Min. pirm. Pearson taip pat pareiškė, kad nesvarbu, jei gu vienas kitas narys iš parodai ruošti komiteto pasitrauktų. Tai natūralu. Bet komitetas bus papildytas ir paroda, skirta Kanados konfederacijos 100 metų sukaktuviui, įvyks sukaktuviniams metais — 1967.

ONTARIO RINKIMUS LAIMĖJO KONSERVATORIAI

Jau visa eilė metų, kai konservatoriai valdo Ontario provinciją. Konservatoriai laimėjo ir paskutinius rinkimus, įvykusius praėjusią savaitę. Iš 108 vietų Ontario parlamente, konservatoriai laimėjo absoliutių daugumą — 78 vietas,

De Gaulle, atsiliepdamas į pasaulinės politikos įvykius, IŠAIŠKINO PRANCŪZIJOS POZICIJĄ.

Prancūzija palaikys visus savo išpareigojimus vakariečių organizacijose, skirtose apsigynimo tikslams. Bet Prancūzija kurs savo atominę jėgą, nežiūrint visokių siūlymų, nes nenori būti JAV satelitu ir leisti JAV ir SSSR būti atominiams monopolistais.

KITOS NAUJIENOS

— S. Dominikos respublikoje padarytas perversmas, nes prezidentas J. Bosch įtartinai pasidavęs F. Castro įtakoms.

— Rugsėjo 29 d. prasidėjo antrasis Vatikano susirinkimas. Suvažiavo kardinolai su vyskupais. Iš už geležinės uždangos yra taip pat delegatų.

— Profumo skandalo tyrimas Anglijoje išryškino, kad Anglijai nieko bloga nepadarė, nors rusų karo atstovas Ivanov bandė per Keeler išgauti žinių.

— JAV apsaugos min. Mc Namara su štabo viršininku lankėsi Vietname ir vietoje ty rė padėti.

— Rusijos sovietas vienu balsu ratifikavo atominį bandymų ribojimo sutartį.

— Rusai pasiūlė po NM Maskvoje sušaukti 18-kos konferenciją nusiginlavimo klausimams svarstyti.

— JAV pirklių grupė buvo atvykusi į Otawą siūlyti rusams JAV kviečių.

liberalai 23 ir naujademokratai 7. Nei kreditininkai, nei komunistai nelaimėjo nė vienos vietos. Liberalų lyderis Wintermeyer neišrinktas, ir atsisatydino.

KIERANS LAIMĖJO RINKIMUS

Montrealio biržos vedėjas, atsisakęs šių pareigų ir perėjęs iš finansinės veiklos srities į politinę, papildomose rinkimuose Notre - Dame - de-Grace apylinkėje rinkimus laimėjo didele persvara.

NEDARBO STOVIS KANADOJE

Rugsėjo 1 dienai nedarbo pašalpomis naudojosi 219,000 bedarbių, o praėjusiais metais tą pat dieną buvo 220,000 bedarbių.

BUTŲ STATYBA

liepos mėnesį pakilo 12,4%, palyginus su praėjusiais metais; Pradedant sausio mėnesiu iki liepos mėnesio pastatyta 59,735 gyvenami namai.

DIDMENINĖ PREKYBA KANADOJE

per pirmuosius 6 šių metų mėnesius paaugo 6,9%, lyginant su praėjusiais metais. Bendra didmeninės prekybos vertė 5,161,199,000 dolerių.

KANADA IJESKO TABAKUI RINKŲ

Penkių asmenų delegacija išvyko mėnesiui kelionės per Lenkiją, SSSR, Austriją, Bulgariją, Izraelį, Italiją ir prancūziją įjieskoti Kanados tabakui rinkų.

1962 metais Kanada išaugo nuo 190 milijonų svarų tabako, kurio tiktai 47 tūkstančius svarų eksportavo, daugiausia Anglijon, Vokietijon, Olandijon, Indijon ir Australijon.

— Clevelande mirė aviacijos majoras Vytautas Jablonskis kalbininko Jono Jablonskio sūnus.

— 20 mylių nuo Anglijos Londono centro 8 banditai užpuolo autobusą su pinigais ir pagrobė 270,000 dol.

— Kalifornijoje vyko žemės drebėjimas, bet nuostolių nepadarė.

— JAV atstovų rūmai su mažino mokesčius.

— JAV senatoriai kaltina rusus žydų persekiojimu.

— Alžyro diktorius Ben Bella vykdė nusavimus prieš susitarimą su Prancūzija.

— Žinomas JAV negras baritonas Rebeson, kurį laiką naudojėsis SSSR išskirtinai palkumu, sugrįžęs pasisakė nusivylęs sovietiniu komunizmu, kuriame vyksta žmonių diskriminacija. Jis nurodė eilę pavyzdžių.

— De Gaulle pagrasino: jei Ben Bella darys nusavimus, Prancūzija neduos 2 mil. dol. kas mėnuo.

— JAV Jersey City miesto galva buvęs nuo 1961 m. pasitraukė iš pareigų, nes paaiškėjo, kad jis nėra JAV pilietis ir neturėjo teisės balsuoti.

— Meksikoje kažkoks pokštininkas apgirdė bulių žaidy nės bulius miego vaistais ir buliai i nieką nereagavo... Ištu tisi minia apmušė torėdorius ir bulius...

— JAV pradės prekybą su SSSR. Tai nauja politika, pasirašius A sutartį.

Prel. dr. Juozas Tadauskas sekmadienį, rugsėjo 29 d. turėjo Hamiltone didelę įprelatų pakėlimo iškilnę. Sveikiname pirmąjį Kanados lietuvių prelatą.

NEW YORKO NAUJIENOS

TARPTAUTINĖ PADĖTIS VERČIA BUDĖTI

Lygiagrečiai JT bendriesiems debatams ir Pav. Seimas labiausiai savo dėmesį atkreipė į tarptautinę raidą. Tiek Seimo atstovai, tiek jo svečiai (Azijos Antikomunistinės Lygos pirmininkas Ku Cheng-Kang, Laisvosios Europos Komiteto prezidentas J. Richardsonas, Argentinos darbo sąjungų gen. sekr. J. B. Brunetti, Sovietų Pavergtų Tautų Draugų Amerikiečių pirmininkas Ch. Emmet, senatorius H. Scott) vieningai pripažino, kad dabartinė tarptautinė padėtis sovietų pavergtų tautų laisvės kovotojus verčia ypatingai budėti, nes Sov. S-ga savo koegzistencinės politikos ofenzyva siekia užsitikrinti statusą kvietimo, kad geresnes pozicijas įsigytų savo santykiams su Kinija. Iš pasisakymų aiškėja, kad Vakaruose esama, galima sakyti, visuotinio palinkimo priimti Sovietų Sąjungos dabartinį posūkį užtikrinimą.

Savo vertinimo išvadose, Pav. Seimas 1) apeliuoja į Vakarų vyriausybes, pirmiausia į NATO valstybių vyriausybes, kad atmestų visus bet kurio pavidalo Rytų - Vakarų ne puolimo pakto siūlymus, nes tai patarnautų tik Sov. S-gos agresinėms užmačioms ir tie siog ar netiesiog implikuotų dabartinio status quo Europoje pripažinimą; 2) Visuose tarptautiniuose pasitarimuose dėl santykių sušvelninimo vi sada turėt omeny, kad tarptautinė itampa galima sušvelninti ar pašalinti, tik pašalinus jos priežastis, tik atstaus Europoje nepriklausomybę ir laisvę visiems kraštams; 3) Visose derybose su Sov. S-ga reikalaujama, kad tautų apsisprendimo teisė būtų garantuota ne tik Vakarų priklausomybėje esančioms tautoms, bet ir Centro bei Rytų Europos tautoms. Kor.

— Idomus reiškinys: Iš Sin kiago provincijos į Sovietų pusę bėga kinai. Rusai kaltina, kad kinai bėgančius šaudo. O kodėl rusai nekaltina Vokietijos komunistų, kai jie šaudo vokiečius, bėgančius į vakarus?

— Nemažiau idomu: Sov. Rusija ligšiol turi koncentracijos stovyklas, kuriose kankina žmones, nepalankius režimui. Dabar gi rusai pradėjo kaltinti kinus, kad jie pradėję vergų stovyklų statymą...

— Beveik visas „Pravdos“ ir lietuviškosios jos laidos — „Tiesos“ numeriai, rugsėjo 22 d., užpildyti Rusijos valdžios pareiškimu dėl kinų puolimu, pasirašius atominių bandymų ribojimo sutartį.

— Dirva skelbia piniginių vaju. Atsiliepdami į tai, 10 rytų apygardos tautininkų s-gos narių sudėjo po 100 dol. ir Dirvai pasiuntė 1000 dol.

— A. Morkus - Markevičius, kurį sovietai buvo įsukę reikalų vedėju į ALTą, šnipinėjimo tikslais, jau esąs Lietuvoje.

— Lesage valdžia rado 4-rių nacionalinės valdžios ministerių — Martineau, Talbot, Begin ir Hardy — nusikaltimų 310,000 dol. sumai.

— Kanados valdžia duoda 40 mil. dol. Montrealiui pasta aytai radio centrą.

— Alžyro berberai suruošė demonstracijas prieš tik ką išrinktą prezidentą Ben-Bella.

● Galerijoje, esančioje Sherbrooke West Nr. 1448, kitų tarpe išstatyti du dail. Kasilio kūriniai.

Inž. Praną ir Leoną RAZGAIČIUS,
V. JURGULIENĘ ir jos dukrą Torontė,
mirus,
A. † A.
jų tėveliui ir seneliui Lietuvoje,
nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu.

K. Mickus.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For loyalty to Canada!
Už ištikimybę Kanadai! For liberation of Lithuania!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..\$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur.....\$ 6.00 Other Countries ...\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Kur nueina lietuvių santaupos?

Pagrindinė kredito unijų idėja — savitarpinė pagalba. Pačių narių santaupos sudaro kapitalus skolinimui. 1849 m. šiuo pagrindu mažame Vokietijos miestelyje F. W. Reifeisen sukūrė pirmąją kredito uniją. Jos tikslas buvo apsaugoti neturtingus miestiečius ir ūkininkus nuo privačių skolininkų gėdos ir lupikavimo. Kredito unijų idėja, kaip gaisro ugnis per trumpą laiką nuširdo per visą pasaulį, — taip greit žmonių masės suprato kooperacijos svarbą. Pats Reifeisen dar spėjo įkurti Voikietijoje 423 kredito unijas. Kanadoje šiuo metu yra 4638 kredito unijos su 2,884000 narių ir netoli 2 milijonų santaujų. JAV (Amerikoje) 1962 metų pabaigoje buvo 21,032 unijos su 14 mil. narių ir daugiau kaip 7 milijonai santaujų. Ne veltui privatūs bankai šaukia dėl kredito unijų konkurencijos ir reikalauja kredito unijas apdėti mokesčiais. Tačiau jų pastangos neduoda vaisių, kadangi kredito unijos veikia pelno nesiekiančių korporacijų principu. Be to, kredito unijos dabar jau turi tiek daug narių, kad tokio įstatymo įvedimas daugeliui būtų reikštų jų veiklos galą.

Turime ir Montrealyje jau devintus metus gražiai veikiančią kredito uniją „Litas“. Nuo šių metų pradžios „Litas“ įstojo 104 nariai. Tatai gražūs skaičiai, kokiu ne vienu kitu Montrealeo lietuvių organizacija negalėtų pasigirti. Tačiau prisiminus, kad iš kelių tūkstančių Montrealeo lietuvių „Litas“ turi tik daugiau kaip 800 narių, tuo labai džiaugtis netenka. Torontas tuo žvilgsniu Montreali toli palenka. Toronto „Parama“ jau turi apie 2000 narių ir netoli dviejų milijonų dolerių santaujų. Perna išsikūrusi antroji Priskelimo parapijos kredito unija irgi jau turi kelis šimtus narių ir jau perlipo per pusę milijono dolerių, taigi veikia „Litas“. Neskaitlingi Toronto estai pralenkė mus visus: jie jau turi per 3 milijonus dolerių.

„Lito“ operacijoms plėsti ir santaujoms auginti pastangos netrūko. Buvo išleistas informacinis leidinėlis ir išsiuntinėjtas visiems lietuviams, platinti kišeniniai ir sieniniai kalendriai, išsiuntinėjti keli informaciniai aplinkraščiai į namus ir, pagaliau, rašyta spaudoje daugiau kaip apie bet kurią kitą Kanados lietuvių kredito uniją. Praeitame visuotiniame susirinkime net buvo sudarytas platus vajuos komitetas iš 20 asmenų, kurio dalis gana aktyviai reiškiasi ir dabar. Buvo sakoma, kad svarbiausia kliūtis greitesniam „Lito“ augimui yra čekių sistemos neturėjimas. Ši pavasarį čekių sistema buvo įvesta ir ji puikiai siai veikia, tačiau lig šiol ja naudojasi tik 45 nariai ir, atrod, kol kas didesnę reikšmę „Lito“ augimui neturėjo. Pagrindinės gana lėtos „Lito“ augimo priežasties reikia ieškoti skirtingose lietuvių at

eičių kartose. Toronte ir Hamiltone susispietė beveik išimtinai pokariniai ateiviai, tuo tarpu Montrealyje didesnę jų pusę sudaro prieš pirmąjį ir antrąjį pasaulinį karą atvykę lietuviai. Jų entuziazmas lietuviškam bankeliui yra daug mažesnis. Dalis jų yra tvirtai prisirišę prie senųjų kanadiškų bankų. Vienas — antras yra nukentėjęs, arba bent girdėjęs, kad kas nors nukentėjo, dėl kredito unijų depresijos metu. Dar kiti nebėra paslančius savo pinigų gabenimo liau, kaip už pirmojo kampo. Juos įtikinti, kad „Litas“ yra geresnis už kitus bankus, nėra jau toks prastas reikalas ir dažniausiai teįmanomas tik per asmenišką pasikalbėjimą.

Labai opus nepasitikėjimo klausimas. Šiandieninė kredito unija yra milžiniškos finansinės organizacijos dalis. Kaip jau pradžioje buvo pažymėta, Kanadoje jos valdo netoli 2 milijardų, o Amerikoje net daugiau kaip 7 milijardus dolerių. Jų nuosavybė yra vieša na iš didžiausių šiame kontinento draudimo bendrovių CUNA. Jos yra apsiėjungę ir centrinės kasos, stabilizacijos fondus ir kitas bendras institucijas. Jų pajėgumo šiandien ir lyginti nebegalima su mažomis, pavienėmis kredito unijomis, kurios egzistavo 1930 m. Geriausias kredito unijų saugumas įrodymas yra tas, kad ne viena kredito unija per visą Ameriką nėra bankrutavusi per paskutiniuosius 10 metų.

Stiprus lietuviškas bankas Montrealyje būtų tikra palaima mums visiems, mūsų organizacijoms ir didesniems bendruomeniniams planams. Geras pavyzdys yra nekilnojamo turto paskolos. Jų Montrealeo lietuvių per metus išima netoli vieno milijono dolerių (iskaitant lietuviškus kontraktorius). Tik mažą jų dalį patenkina „Litas“, kadangi neturi pinigų. O tų pačių lietuvių pinigai guli kanadiškuose bankuose ir skolinimo kompanijose, kurios juos skolina tiems patiems lietuviams ir už tarpininkavimą ima gerą pelną. Kodėl mes to pelno nepasiimame? Ir buvo sukurtas kooperatinis „Litas“, kuriame visas pelnas eina patiems taupytojams ir skolininkams.

Piniginis „Litas“ dar daugiau galėtų padėti prekybininkams, pramonininkams ir kitiems biznieriams, kurie dažnai nieko geresnio negali padaryti dėl kredito stokos. Kodėl lietuviai negalėtų patys per savo banką finansuoti tokių didesnių projektų, kaip lietuvių namų statybą, parapijų ir pn. Pagrindinė kliūtis — pasitikėjimo stoka. Mums vis atrod, kad kiti mūsų pinigų gali geriau ir saugiau panaudoti, išskolinti ir tt., kaip kad mes patys. Labai gaila, kad niekas neveda statistikos, kiek lietuvių yra nukentėję nuo visokių „investorių“, aukštis procentus nešančių šerų, geras palūkanas mokančių finansų kompanijų ir tt. O tokių yra ir tai nemaža. „Litas“ yra siun

BŪKIME SVEIKI

MIELITAI

Mielitas (myelitis) yra stuburo smegenų uždegimas. Uždegiminių židinių stuburo smegenyse gali būti vienas arba keletas (diseminuotas mielitas). Kartais uždegiminiai židiniai vienu metu atsiranda stuburo ir galvos smegenyse. Toks susirgimas vadinamas encefalomielitu.

Mielitai būna pirminiai ir antriniai. Pirminį mielitą sukelia įvairūs filtruojamieji virusai. Antriniai mielitais suserigama po įvairių bendrų infekcijų: šiltinės, plaučių uždegimo, bruceliozės, sifilio, sepsio, anginos ir tt. Mielitą gali sukelti ir stuburo smegenų uždaros traumos, šaltiniai stuburo smegenų bei stuburkaulio sužalojimai. Įvairios nuodingos medžiagos sukelia toksinius mielitus.

Susirgimas prasideda galvos skausmais, vangumu, nuovargio jausmu, skausmais raumens, mieguistumu. Po kiek laiko pakyla temperatūra, ima krėsti šaltis, skausmai iš nugaros pereina į kojas. Vėliau nutirpsta kojos, atsiranda jų spazminis paralyžius. Sutrinka stuburo smegenų reguliuojamajai veiklai, sutrinka duobens organų funkcijos — išsiųstos šlapimo pūslės ir tiesiosios žarnos paralyžius, dėl ko iš pradžių susilaiko šlapinimasis, tuštinimasis, vėliau, priešingai, šlapimas ir išmatos nebesilaiko. Tokie simptomai parisiškia, kai uždegiminis židinis būna apatiniuose krūtininiuose stuburo smegenų segmentuose, vystosi visų keturių galūnių paralyžius. Žemiau pakenkimo vietos išnyksta visų rūšių jutimai. Jei stuburo smegenyse uždegiminis židinis užima nevisą jų skersme

ni, o tik dalį, išsivysto nedidelė galūnių paralyžiai ir nepilni jutimo sutrikimai, taip pat mažiau sutrinka ir dubens organų funkcijos.

Ūmi ligos eiga trunka kelias dienas, paskui uždegiminis procesas nurimsta. Ligos išėjimas nebloga, kal uždegiminis židinis nedidelis ir stuburo smegenys nevisiškai pakenkiamos, nors ir tais atvejais lieka tam tikro laipsnio apatinių galūnių paralyžiai su jutimo sutrikimu. Blogiau, kai pakenkiamas visas stuburo smegenų skersmuo. Ypač pavojingas kylantis mielitas, kai uždegiminis procesas plečiasi į viršų. Gana pavojingos tada būna mielito komplikacijos.

Asmenys, sergantieji mielitais, gydomi tik ligoninėse, su darant ligoniui griežtą gulimą režimą bei ramybę. Taikomi įvairūs antibiotikai, taip pat urotropinas, gliukozė, C, B grupės vitaminai bei kitos medikamentinės priemonės. Labai svarbu tinkamai ligonį slaugyti. Ligonis turi gulėti ant sausos ir švarios paklodės, kurioje neturi būti raukšlių. Ligonis turi būti keičiamas kartą per dieną vartomas, po kryžkaulio dedamas guminis ratas, oda trinama spirituiniu kampa ir tt. Atidžiai slaugant, mažiau atsiranda pragulų, visai jų išvengti gana sunku. Perio diskai reikia naudoti valomąsias klizmas, nuleidinėti kate teriu šlapimą. Svarbu yra tinkama galūnių padėtis. Palyginti anksti pradeda pavyti, vėliau ir aktyvi galūnių gimnastika. Liekamiesiems mielito reiškiniais (paralyžiams) gydyti taikomos fizioterapinės ir balneologinės priemonės (purvo, siero vonios), kartais tai kytinas ir ortopedinis gydymas.

Gyd. Č. Grizickas.

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

DISKUSIJOS ŠEIMOS KLAUSIMAIS

Kanados Liet. Bendr. Krašto Valdyba, pritarėdama pereinamajam Kultūros Kongresui, priėmė rezoliuciją, raginančią daugiau domėtis šeimos problemų nagrinėjimu. KLB Krašto Tarybos suvažiavimo pradžioje ruošia kolektyvinę paskaitą ir diskusijas tema „Lietuvių šeima, jos vertybės ir atsakomybė“. Paskaita — diskusijos įvyks St. Catharines, Ontario, Merrittton Community Hall, š. m. spalio 12 d., šeštadienį, 3 val. 30 min. pp. Kalbės Ir. Lukoševičienė (Social Worker, Montrealeo Universiteto profesorė), dr. J. Pikūnas (psichologijos profesorius Detroito universitete) ir Tėvas Placidas, OFM, (Priskelimo parapijos Toronte klebonas). Moderatorium bus mokytojas A. Rinkūnas.

Norėdami, kad kuo didesnis tautiečių skaičius šiose diskusijose aktyviai dalyvautų, skelbiame pagrindines prelegentų tezes.

Ir. Lukoševičienė: Dabartinė šeima yra labai skirtinga nuo tos, kokia buvo šimtmečio pradžioje. Technikos pažanga pakeitė jėgų pusiausvyrą šeimoje. Tėvo autoritetas sumažėjo. Motina ir vaikai įgaivo daugiau savarankiškumo.

Lietuviškoji šeima dar daugiau pasikeitė karo pasekoje.

Buvo perkainuotos bendrosios vertybės. Stovyklinis gyvenimas inėšė apatijos. To visko rezultate krito idealizmas šeimoje, o tuo tarpu tik idealistinė šeima yra lietuviškos ugdomo pagrinda.

Dr. J. Pikūnas: Šeima yra esminis tautinio auklėjimo veiksnys. Kad šeima savo pareigą atliktų, ji turėtų būti sauganti ir dancioji šeima. Šeima ugdo dancioji šeima yra tokia, kur tėvas, motina ir vaikai, atlikdami savo pareigas, stengiasi patys tobulėti tiek sociališkai, tiek tautiškai. Patys tobulėdami, tėvai ugdyt vaikus ne tik žodžiais, bet darbiais ir jausmais.

Tėvas Placidas, OFM: Tėvai pirmiausia turi žinoti, kad jie atsako už priaugančiąją kartą keleriopai — individualiai, bendruomeniškai ir prieš amžinybę. Turint galvoje, kad šeimos yra labai skirtingos iš vidaus, o taip pat yra veikia mos skirtingų išorinių sąlygų, atsakomybės negalima generalizuoti. Kiekvieną šeimą reikia vertinti individualiai.

Tezės įdomios. Dar kartą kviečiame visus dalyvauti diskusijose.

A. Rinkūnas,

KLB Krašto V-bos Įgaliotas.

Lietuviai veikia visur

Anglija.

LONDONO STEIGIAMAS BENDRUOMENĖS PREKYBOS SKYRIUS

Londono Lietuvių Namų Akcinė Bendrovė yra viena aktyviausių organizacijų, remiančių kultūrinę ir visuomeninę veiklą ne tik Anglijoje, bet ir daugelyje kitų pasaulio kraštų. Jos leidžiamas „Europos Lietuvis“, Nidos Knygų Klubas, Anglijos Lietuvių Sodyba ir Didž. Britanijos lietuvių centras Lietuvių Namai Londone yra plačiai žinomi lietuvių tarpe.

Tačiau Londono Lietuvių Namų Bendrovės veikla nesiri boja vien tik kultūrine ir visuomenine veikla. Lietuvių Namai yra pasiryžę plėsti ir komercinę veiklą, ir tam tikslu steigiamas Prekybos Skyrius.

Steigiant šį skyrių, pirmą eilę norima padėti klientams įsigyti geros kokybės prekių prienamom kainom. Ypač kviečiamas patarnavimais pasinaudoti tuos tautiečius, kurie remia siuntiniais savo artimuosius Lietuvoje.

Londono Lietuvių Namų Bendrovė yra Didž. Britanijos lietuvių bendruomenės nuosavybė, ir jos paskirtis yra tarnauti lietuviškiems reikalingams. Todėl galime užtikrinti gerą ir sąžiningą patarnavimą.

Pasiteiravimus siųsti šiuo adresu:

Lithuanian House Ltd.,
2, Ladbroke Gardens,
London, W. 11.

J. Amerikos V.

LOS ANGELES ŽINIOS

Balfo metinis parengimas spalio 19 d., 7 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus komedija „Bailys“, charakteringi baletų šokiai, radijo vokalų.

Birutiečių rudens balius spalio 26 d. 8 val. vak. St. Nicholas Auditorium, 2308 W. Third St.

Kristaus Karaliaus šventė spalio 27 d. Po pamaldų 12 val. parapijos salėje minėjimas ir programa.

Metinis parapijos bazaras, tai pats didžiausias parapijos parengimas, skirtas finansiškai

Laiškai Redakcijai

Pažinau vilniečius „N. L.“ skiltyje tai mėgiama K. M. Knygos mylėtoja ir kitių Apuokų sportas.

Nepatinka jiems siuntiniai Suvalkų trikampio lietuviams, negerai išleista dr. Šapokos knyga, o ypač negeros vilniečių organizuojamos Joninės.

MOKSLAS IR TECHNIKA

KAIP ŽUVYS SUSIRANDA KELIUS?

Kiekvieną pavasarį kalnų upeliuose atsiranda milijardai laišių mailiaus. Po kurio laiko šios žuvytės pradeda ilgą kelionę: plaukdamos pasroviui, jos pasiekia jūrą, o vėliau klajoja jos gylėje. Po kelerių metų suaugusios laišios grįžta į upelius neršti.

Kodėl laišios nepaklysta, kas padeda joms surasti reikiamos upės žiotis, praplaukti pro upių ir upelių labirintą ir patekti į tą patį upelį, kur jos pačios išsirito iš ikryų?

Šis klausimas jau seniai domina mokslininkus. Įdomų atsakymą jį duoda amerikiečių hidrobiologas A. Hasleris. Jo nuomone, laišios ir kitos žuvis - keliautojos vandenį orientuoja savo uosle. Plauk

damos jos įsimena, kaip keičiasi vandens kvapas, ir sudaro savo rūšies maršruto „kvapo gramą“. Grįždamos atgal, jos visą laiką vadovaujasi ja.

Pirmiausia dr. Hasleris darė bandymus su žuvismis, gyvenančiomis akvariumuose. Jis pastebėjo, kad jos yra nepaprastai jautrios kvapams. Po to sekė kiti eksperimentai. Mokslininkas sugavo upės aukštupyje kelis šimtus laišių, plaukiančių neršti, jas pažymėjo ir paleido ne į aukštupį, o į upės žiotis. Be to, pusės žuvis šnervės buvo užlipdytos vašku. Pasirodė, kad ne viena laišia negalėjusi justi kvapą, nesurado reikiamą upelį. Tuo tarpu visos kitos žuvis atplaukė į 7-tą psl.

Brangi liūdinti

GENĖ IR VAIKUČIAI, SIBIČIAI.

Pažinojau STASĮ iš vaikystės dienų Kalnėnuose.

Esu pritręktas žinios apie jo mirtį.

Iš viso nežinojau iki šiol, kad Jūs gyvenate Kanadoje.

Tad prašau priimti mano širdingą užuojautą dėl Jūsų ištikusios nelaimės.

Ir brangus jaunystės drauge STASY, tebūnie TAU lengva Kanados žemelė.

Kartu liūdintis Jūsų

Pranas Dainius

2651 Kitchener Ave.,
Port Coquitlam, B. C.

ties savo įstatus į JAV, Britaniją ir net Australiją ir turima žinių, kad vietomis ten įsisteigę kredito unijos gerai laiko si. Tikrai gaila, kad tokių gali mybių šioje vietoje mes neišnaudojame ir savo kredito unijos neugdome spartesniu tempu.

Ruduo — geriausias laikas taupymui ir naujų narių verbiavimui. Pakalbinkime savo draugus ir pažįstamus įstoti į mūsų kredito uniją. Asmenišką kontaktą laidoja žymiai geresnius rezultatus, kaip straipsniai ir aplinkraščiai.

„Litas“ moka geresnes palūkanas už santaupas ir ima žemesnius procentus už paskolas, kaip kitos skolinimo institucijos. Tą patį buvo pasiekta su labai nedideliu kapitalu — vos 800,000 dol. Galima įsi vaizduoti, kiek tie visi patarnavimai pagerėtų, ir kiek mes turėtume pelno, jeigu mūsų kredito unija išaugtų į kelis milijonus dolerių, kas yra visiškai įmanoma, jeigu tik mes labiau susispiestume į krūvą.

Pr. Rudinskas.

VYTAUTAS PATAŠIUS

Lietuvių kovos su rusais už laisvę

1863 METŲ SUKILIMAS LIETUVOJE

6.

SUKILIMAS UZVERDA

1864 m. Muravjovas išlei do įsakymą uždraudžiant lie tuviškas knygas lotyniškoms raidėm. Lietuvoje, gi sekan čiais metais vidaus reikalų mi nistro Volujevo įsakymu šis draudimas praplėstas kny goms, spausdintoms visoje Rusijoje, taip pat uždraustas jų platinimas ir pardavinėj mas. Dar atidžiau pradėta sek ti dvasiškios veikla. Vilnius neturėjo savo vyskupo, arešta vos vysk. Krasinski. Žemaičių vyskupas Valančius atkeltas į Kauną, kur jo kiekvieną žings nį galėtų sekti valdžia. Klebo nijos, vienuolynai, mokyklos kratomos, įieškant inkriminuo jančių dokumentų. Daug kuni gų išstremta.

Po sukilimo sekė nederliaus metai. Jų paveikti, taip pat slapstydami nuo ėmimo į rekrutus, lietuviai pradėjo nu klysti į tolimą Ameriką. Ilgai niui, šių pavienių asmenų emi gradacija virto nuolatine srove, sudariusia J. A. Valstybėse stiprų lietuvių pasipirties taš ką.

ISVADOS

Ar vertos buvo šios tautos kančios? Ar apsimokėjo sukil ti? Į šį klausimą sunku atsaky ti vienu žodžiu — taip ar ne. Žmogaus kančios neįmanoma išmatuoti. Kol žmogus gyvas, jo gyvybei negalima nustatyti kainos. Tačiau žmogui mirus, jo gyvenimas vertinamas pa gal tai, ką jis nuveikė, ko jis siekė gyvas būdamas, kokias pastangas jis padėjo tiems ti kslams atsiekti.

Lietuviai negalėjo nesukil ti. Jų savigarda jiems nebūtų leidusi stovėti sudėjus rankas ir žiūrėti, kaip lenkai kovoja dėl laisvės. Jie turėjo pradėti lenkams ne todėl, kad praicy je juos rišo nelaimingos uni jos, bet todėl, kad esamu mo mentu juos jungė bendras priešas, bendras laisvės troški mas, bendros viltys.

Tauta, jei gyva, negali ra miai kęsti priešpados. Ji ko voja, jeigu ne ginklu rankoje, tai kultūrinuose baruose, jei ne atvirai, tai nepalaužiamu nusistatymu savo širdyje.

90.000 rusų karių sutriuški no menkai ginkluotus 15.000 sukilėlių.

Jie nepalaužė tautos dva sios. Lietuviai tęsė kovą kultū riniais ginklais.

Sukilimo šūkiu buvo kelro džiū jaunajai kartai. Vietoje

sukilimo metu iš gyvųjų tarpo pasitraukusių senelių Teodoro Narbuto, Simano Daukanto, kilo jaunieji: septyniolimetis Jurgis Bielinis, keturiolikos me tų Juozas Jaunius, trylikame čiai—Petras Kriaučiūnas, Vin cas Pietaris. Sukilimo metu trylika metų suėjo Jonui Basa navičiui, dešimt — Petru Ar minui, penkeri — Vincui Ku dirkai, Martynui Jankui, treji — Jonui Jablonskiui, vieneri — Jonui Mačiuliui — Mairo niui. Kultūrinę kovą organiza vo Žemaičių vyskupas Valan čius. Netikėtus sukilimo pasise kimu ir prie jo nesidėjus, jis stengėsi mažinti įvykusios ka tastrofos pasekmes. Tamsiau siais momentais Lietuvos isto rijos 1864-5 metais, tuoj po sukilimo, jis padėjo pamatus tautos atgijimui.

ANO METO IR DABAR TIES SUGRETINIMAS

Nejučiomis brėžiasi parale lė tarp anų dienų įvykių ir mū sų gyvenimo momento. Lietu vis partizanas, ginklu ranko je, kovodamas nuo 1944 iki 1953 metų, buvo brolis 1863-4 metų sukilėlio. Prieš šimtą metų lordas Russell Palmers tonas, Napoleonas III, giliai simpatizuodami sukilėliams, nesijautė galį pradėti karą, kol nepažeisti jų pačių gyvy binių interesai, mūsų laikais nusivilta Churchillio, Truma no, Eisenhowerio vedama lini ja. Jie nepadėjo pavergtai Lietuvai, Latvijai, Estijai, Len kijai ne dėl to, kad nebūtų tu rėję gražių norų, tačiau rezul tatats tas pats.

Saujelė lietuvių buvo fizi niai nepajėgūs tęsti ginkluo tos kovos su slibinu, kurio ka rinės galios pabūgo Amerika ir Britanija.

Liko tas kovos būdas, ku riuo kovojo mūsų proseniai prieš šimtą metų — kultūrinė kova, su tikslu išlaikyti tautą gyvą, budrią, pasiruošusią tin kamu momentu tarti savo žo dį. Nuo tos dienos kada dvi rusų kareivių kuopos apsupo kvartalą, kuriame slapstėsi su kilimo vadas Kalinauskas iki vasario 16 dienos, praėjo vie nas mėnuo ir penkiasdešimt keturi metai — ilgi, sunkūs laukimo ir kultūrinės kovos metai. Jie ištesėjo — ar ište sėsime mes, nežiūrint, kiek il gai laukimas užtruks? Turėtu me! Esame nepalyginamai ge resnėje padėtyje, negu anais

„NEPRIKLAUSOMOS LIE TUVOS BENDRADARBĖ JAV SOSTINĖJE

Garžina Krivickienė

Kai Jungtinių Amerikos Valstybių sostinė, Washingto n'as, naujaisiais laikais tapo vienu svarbiausių pasaulinės politikos centrų, labai svarbu, kad iš to centro ir mes, lietu viai, galėtume turėti geresnę informaciją.

Malonu pranešti, kad visuo meninė, jau turinti žymų pasidavimą patyrimi, p. Gražina Krivickienė, sutiko būti „Ne priklausomos Lietuvos“ bend radarbe JAV sostinėje.

Susipažinimui su gerbiama bendradarbe čia keletas bio grafinių žinių.

Gražina Gustaitytė - Krivic kienė yra gimusi Marijampolė je. Baigusi „Aušros“ gimnaziją Kaune, studijavo Grenoblio universitete (Prancūzijoje). 1931 m. baigus teisių fakulte to komercijos skyrių, grįžo Lietuvon ir nuo tu pat metų ru dens pradėjo dirbti Finansų ministerijoje. Pradžioje buvo Prancūzų kalbos korespon dentė, vėliau ministerijos lei džiama biuletenio prancūzų kalba — Informations Econo miques de Lithuanie — tech niškoji redaktorė.

Komunistinei Rusijai oku pavus Lietuvą, dirbo Liaudies

1864 metais, kada neturėta emigracinio užnugario užsieni je, neturėta nei vieno laikraš čio. Kraštas beraštis, tik men ka saujelė inteligentijos, bet ši tvirta savo nusistatyme, at siekė neįmanomo. Lietuva ne kovoja ginklu, ji budi ir lau kia. Ji laukia kantriai laisvės valandos. Įsiklausykite į Ūd rio dainą iš operos „Pilėnai“. Kol ši dvasia lietuviuose liks gyva, veltui Muravjovo ir Se rovo teroras. Vėl atsiras nauji kun. Mackevičiai, nauji Juo zai Lukšos.

(Iš „Tėviškės Pastogė“)

Universitete Kaune kaip pran cūzų kalbos lektorė. 1944 m. pasitraukus į Vokietiją, Frei burge įkūrė savo prancūzų kalbos kursus. 1947 m. Pary žiuje prie Alliance Francaise išlaikius atatinamus egzami nus, gavo diplomą, duodantį teisę dėstyti prancūzų kalbą.

Nuo 1948 iki 1950 m. dir bo prie Prancūzų okupacinės valdžios kaip Socialinio sky riaus vedėja. Tuo pat laiku, Freiburgo lietuvių kolonijos buvo išrinkta vedėja kultūros reikalams. Teko rūpintis ir va dovauti ruošiant paskaitas, pa rodas, koncertus ir tt.

Visą laiką domėjosi lietu vių tautosaka. Atsiminus per 300 savo motinos dainuotų dainų, atrinkus iš jų retesnes, 1948 m. išleido knygą DAI NOS — (V. Petravičiaus iliust ruotą su melodijų priedu).

Gen. R. Schmittlein para ginta (tuo laiku jis buvo švie timo ministru okupuotai pran cūzų zonai), surinko ir išvertė i prancūzų kalbą apie 150 mi tologinių ir istorinių lietuvių liaudies dainų.

1950 atvykus į JAV, dirbo įvairiose įmonėse ir įstaigose.

Dabar baigia ruošti spau dai dainų rinkinį apie Vilnių ir anglišką lietuviškų pasakų rin kinį. Eltos korespondentė Val stybės Departamente ir bend radarbiauja keliuose lietuviš kuose laikraščiuose išeinančiuo se JAV ir Kanadoje.

Mielai bendradarbei linkime gražios sekmės ir NL skaityto jų informavime.

NERINGOJE DAUG TURIS TŪ IR TRŪKSTA PATOGUMŲ.

Neringoje šiais metais bu vo 18,000 svečių. Vis dėlto skundžiamasi ir įvairiomis ne gerovėmis — esą per mažą autobusų, kursuojančių iš Klai pėdos. Neringoje blogai orga nizuota ir prekyba „ant ratų“ — nenupirksi čia ledų, neiš gersi stiklinės gazuoto van dens. Vykdamas į Neringą, planas numato 15,000 vasarojimą, bet kada tai bus?

Federalinis finansų ministeris Gordon.

Visuomenininkui Kiprui Bieliniui 80 metų

Kipras Bielinis

jų darbų kalėjimo; atlikęs bausmę, 1912 m. buvo išstrem tas Sibiran, Irkutsko gub. Iš ten pavyksta Bielinui pabėgti į Chabarovsko apylinkes. 1917 m. Bielinis gali grįžti Europos Rusijon, Maskvon, kur trum pą laiką buvo iš Lietuvos išga bentų turtų likvidacijos komi sijos sekretoriumi.

1918 m. grįžęs Lietuvon, dirbo kooperacijoje ir savival dybėse. Kovų su bermontinin kais metu šiauliuose buvo lie tuvių partizanų štabo narys. Paskui — 1920 — 1926 m. — visų nepriklausomos Lietuvos seimų narys socialdemokratų frakcijoje. Vienu metu (1922 — 1923 m.) socialdemokratų reikalais lankė JAV lietuvių kolonijas.

Apie 15 metų K. Bielinis buvo nepriklausomybės lai kais Paramos, Spaudos Fon do, Kooperacijos Banko, Ko operacinio draudimo valdybų narys; Kauno ligonių kasų ta rybos pirmininkas, jas kuriant. Žemės ūkio Rūmuose organi zavo namų pramonės skyrių ir jam vadovavo; be to, ten pat buvo ir finansų bei atskai tomybės skyriaus vedėju. Su organizavo Marginių koope ratyvą ir jam pirmininkavo.

Vokiečių okupacijos metais Bielinis pasireiškia rezistenci nėje kovoje prieš nacius, kar tu su kitais socialdemokratais išleidamas atsišaukimą prieš okupantą. Suorganizavus Lie tuvoje VLIKą, jis tampa jos nariu. VLIKE dalyvauja ir pa sitraukęs 1944 m. Vokietijon ir vėliau persikėles į JAV. Čia dirba ir Lietuvos Laisvės Ko mitete.

Tauraus lietuvio ir nepalau žiamo kovotojo dėl darbinin kų teisių K. Bielinio nuopelnai dideli ir lietuvių politinis mi tingas ir kartu demonstracija prieš rusų valdžią. Anais sūki limo metais tokių mitingų bei viešų demonstracijų jis suruo šė per 30, nuo rusų žandarų slėpdamasis vis naujais slapy vardžiais. Kone už kiekvieną mitingą būdavo keliami byla, bet policijai vis nesisekdavo Bielinio pagauti.

LIE TUUVIUS TURISTUS BULGARIJOJE ATSKYRĖ...

L. Baltakis „Komj. Tiesos je“ paskelbė lietuvių turistų iš pūdžius iš Bulgarijos. Feljeto nesakoma: „Apygyvendino mus, žinoma, atskirai nuo kitų užsieniečių... Per kilometrą matyti, kad bet kuris užsienie tis aukštos kultūros žmogus. Kokie kostiumai! Nesiglamžo, nesitapa, neblunka! Kokie marškiniai! Kokie lagaminai ir su kokiomis etiketėmis!“

SEIRIŲ GIRIA.

ROMANO EPILOGAS.

Voratinkliai nesidraikobe vėjo

79.

Barvainiai ir nepastebėjo kaip prabėgo keturiasdešimt amžiaus metų Jau artinosi į penkiasdešimtį.

— Kaip bėga laikas, Viktorija, — atsilankęs Palangoje kalbėjo Barvainis. — Rodos, intum ir sustabdytum laiką, kaip įsismaginusi eržilą... Deja, nėra už ko įsitverti.

— Atsimeni, Tomai, garsųjį Pitagoro posakį: Duokite man atramos tašką ir aš pasuksi visą žemės rutulį... Tai gi, kad nėra atramos taško... Netiesiogiai, — gal jis glūdi pačiuose mumyse?..

— Bet ką mes galime?

— Žinoma, mes laiko nesustabdytume... Žinai gi, kad Pantarei — viskas visatoje teka nesustabdomai: teka laikas, teka medžiagų kitimas, teka gyvybės kaita, ir tame niekad nesustojamame tekėjime yra visos Visatos esmė.

— Taigi. O kai aš pagalvoju apie Lietuvą, tai norisi, kad laikas dar greičiau tekėtų. Gal greičiau pasibaigtų oku pacija. Ai, kokia baisi tai nelaimė! Koks baisus gyvenimo stabdis, žalotojas, iškreipėjas... — Taip. Bet kas gi gali okupaciją pašalinti?

— O, daug yra galimybių ir daug priemonių, bet kad žmogus savanaudis — rūpinasi daugiausia savim. Taip daro ir valstybės. Savanaudiškumas perdėm visur vyravauja. Veltui komunistai girias kažkuo gera, ką turį tikrai komunistai. O mes gi matome, kokia tai apgaulė, kokia čia neteisybė, koks bausis išnaudojimas, kokia priešpoda. Jau tas paprastas senos kartos kaimietis, išvykęs Amerikon po penktųjų metų re volucijos Lietuvoje, tas Juozas Bakšys, ir tas suprato Lietu vos okupaciją, kaip tautos ir valstybės nelaimę. Doškys man pasakojo, — jis kažkokiais aplinkiniais keliais iš Amerikos gauna žinių, — kad Bakšys kažkuriame Vusterio laikraštyje davęs pasikalbėjimą, kuriame teisingai apibūdinęs Lietuvos žmonių gyvenimo sąlygas, ypač sustodamas prie moterų sun kaus darbo ir sunkių Lietuvos okupacinių sąlygų.

— Matyti, kad tas žmogus Amerikoje neprarado blai vaus proto ir tiesos pajautimo.

— Bet ką reiškia to vieno žmogaus pasisakymas, kuriuo gali kiti nepatikėti, kai apie melo pučiamą nepaprastą sovietinį gerbūvį kalba šimtai... — Kalba arba kvailiai, arba papirkti, arba apgauti.

— Tegul ir taip, bet pagal sovietinį principą: tikslas pa teisina priemones... — Tai senas, ne komunistų išrastas principas. Praktiš kai žiaurus, bet ir žiauriai nežmoniškas, baisiai savanaudiš kas... Tai žvėriškas principas, jėgos principas, kurio kultūrin gas žmogus ne tiktai kratosi, bet ir gėdiasi... — Na, sovietijoje ne taip yra. Čia džiaugiamasi ką nors apgavus, ką nors pavergus... — Deja, nors mes turime visur ir visada siekti objekty vios tiesos, bet tos netiesos, kuri viešpatauja, slėgia ir žlugdo visą sovietinį gyvenimą, mes to nepaveiksime, nepakreipsime geron pusėn... — O vis dėlto turime daryti kaip galime ir ką galime. Nes gyvenimas vietoje nestovi, ir mūsų inasas neliks be pa sekmių.

— Tai geras optimizmas. Be optimizmo mūsų gyveni mas būtų neįmanomas ir beprasmiškas... Barvainiai kasdien diskutavo savo, tautos ir Lietuvos bū seną, diskutavo, net ginčijosi, kaip patarlėje: Kas kam skau da, apie tą ir kalba ir skundžiasi.

Barvainiai tuo tarpu rūpinosi savo vaikų mokslinimu. Nijolė artinosi prie medicinos mokslų baigimo, o sūnus Gediminas studijavo politechnikos institute inžineriją. Mokslas jiems sekėsi gerai. Bet kadangi nei viena, nei kitas neįstojo į komsomolo gretas, tai partinė opinija juos vertino neigiamai.

Kodėl jie nesusižavėjo partine karjera, patys Barvainiai nežinojo. Jie iš tikrųjų savo vaikų nei atkalbinėjo, nei prikalinėjo. Galima buvo spėti, kad bendroji atmosfera nebuvo palanki jų stojimui ir partines gretas.

Partinė akis tačiau sekė kiekvieną jų žingsnį ir neišleido iš akių. Tam tikslui mokyklose veikia speciali komsomolo aparatūra, kuri seka visus studentus. Studentai dažnai jų sek lių nežino, ir jiems yra didelis rūpesnis tuos seklius išaiškinti, nors tai būtų ir apptijos srovei oficialiai priklausą studentai.

Sroviniai studentai dar daugiau domisi seklių išaiškinimu, ne gu srovei nepriklausą.

Vaikų laikysena tačiau ir Barvainiams geru nepasitarna vo. Partinės viršūnės savo rankose turi visas žinias. Barvai niai tose žiniuose — už ribos. Todėl nors jie abu geri specia listai, turį gerą praktiką ir savo vetose labai gerai vertinami kaip specialistai, bet ne daugiau.

Barvainis Klaipėdoje yra žymus chirurgas. Jo pagalbos danžai šaukiami iš kitų vietovių. Barvainiės Palangoje per eilę metų pasižymėjo jau ir kaip internistė ir kaip endokrinolo gė, nes Palangoje dabar jai tenka ne tiktai kurortinės gydy tojos darbas, bet, kurortui paaugus bei įsisteigus daugiau gy dymo įstaigų, tenka dirbti platesniu mastu ir moksliškas dar bas. Bet ne daugiau, kaip Palangoje, kur ji prieš savo norą buvo apgyvendinta.

Adomėnienė, gavusi gydytojos diplomą ir atlikusi staža vimą, labai norėjo grįžti į Palangą, bet tas jai nebuvo leista, nes Barvainiės darbas Palangoje jau tapo nepakeičiamu.

Pagaliau Barvainiai jau ir apsprato, anot patarlės — „šū va ir kariams pripranta“... Barvainiai iš tikrųjų ir jautėsi kariami. Kariami visais atžvilgiais — kariami tautiškai, ka riami politiškai kariami ir profesionališkai. Tokia jau sovietinė tvarka, kad visi žmonės kariami ir murdomi.

— Tomai, tai ar taip jau ir gyvensime, ir taip jau baig sime ir gyvenimą? — kartą Viktorija nerimdama klausė vyrą. Tomas tylėjo nesumedsamas minčių dėl ateities, ir paga liau, sunkiai atsikvėpęs, pratarė:

— O ką gi Viktorija, belaisvis gali padaryti, kai sura kintas per kojas, rankas, kai burna uždaryta... kažkaip pri mityviai ir grubiai atsakė Tomas. Ir taip jų kalba šia tema ir nutrūko.

— O mūsų vaikai? — vėl bandė klausiti Viktorija.

— Vaikai? Jie, nepatyrę laisvo gyvenimo, išaugę nelais vėje, jie gal lengviau pakels tą vergiją, kuri mums — mirtis... Ir tikrai jaunimas ne tiktai lengviau galėjo pakalti ne laisvę, bet ir galvojo jau apie geresnį gyvenimą ir net apie iš silaisvinimą.

— Jie, Viktut, mažai kalba, bet kai pasisako, — pasisa ko realiai. Gal jų laimė bus didesnė už mūsų.

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

AMERIKIEČIŲ LEIDINYS
PABALTĪO LITERATŪRAI

Moderniajai Pabaltijo tau tų literatūrai amerikiečių žurnalas „The Literary Review“ skiria 1964 metų vasario mėnesio numerį. Jame bus kūrų šiuo metu lietuvių rašytojų: Andriūso, Nagio, Radausko, Braudūno, Škėmos, Putino, Kaupo ir kt. Įvadą parašė A. Landsbergis ir C. Mills.

J. BERTULIO III-JI SERIJA
GAIDŲ

Solo dainavimui.

1. Katytė. Marytės arijetė iš operetės: „Tadukas ir abejotinas asmuo“.

Oi, Rūta, Rūta. Liaudies daina mezzo sopranui ir forte pijonui.

2. Pirmieji. Ištrauka iš kantatos: „Mes išsimsim aukso skrynią“. Tenorui ir fortepijonui.

3. Sidabriniai lietūs lyja. Naujoje Dur tonacijoje. Opti mistinis. Iš: „Buities fragmenai“. Sopranui ir fortepijonui.

4. Gaideliai pradę giedoti. Liaudies daina. Baritonui solo ir fortepijonui.

5. Prie mano lopšio. Sopranui solo ir fortepijonui.

6. Antukas. Liaudies daina. Baritonui solo ir fortepijonui.

7. Močiute mano. Liaudies daina. Mezzo - sopranui, smuikui ir fortepijonui.

8. Vakarų vienuolyne. Ge nutės arija iš operetės: „Tadukas ir abejotinas asmuo“. Sopranui solo ir fortepijonui.

9. Žuvusiems kariamams. Ištrauka iš kantatos: „Mes išsimsim aukso skrynią“. Sopranui (arba tenorui) solo, mišriam chorui ir fortepijonui.

10. Lietuvių Tautos himnas. Masiniam giedojimui ir fortepijonui.

Pirmųjų 6 ir 10 kaina 30 ct., 7—9 po 50 ct. Adresas: J. Bertulis, 2302 So. Leavitt St., Chicago 8, Ill., USA.

LIETUVOJE PRIPRANTA
MA PRIE „BURŽUAZINIŲ
NACIONALISTŲ“

Broliai Mekai, išleidę filmų ir redaguoją filmų žurnalą, M. Katiliškio romaną „Išėjusiems negrįžti“, A. Barono „Vieniši medžiai“ jau aptaria mi sovietinėje spaudoje, o brolių Mekų darbas aptariamasis net ir Maskvos spaudoje. Kin ta rūbai margo svieto.

LIETUVIŲ LIAUDIES
DAINOS ANGLISKAI

Rašytojas A. Landsbergis, bendradarbiaudamas su C. Mills, išvertė į anglų kalbą ir suredavo lietuvių liaudies dainų antologiją — The Bud ding Linden, kurią leidžia jau žinomoji amerikiečių leidykla Voyages Press. Antologijai įžangą parašė amerikietis poetas G. Reavey.

DAINŲ RINKINĖ
APIE VILNIŲ

baigia ruošti Gražina Krivic kienė, gyvenanti Washingto ne. Ji taip gi baigia ruošti ir kitą leidinį — anglišką lietuvių pasakų rinkinį.

LIETUVIŲ KALBOS
RAŠYBOS ŽINYNĄ

Vokietijoje leidžia Vasario 16 gimnazijos mokytojas St. Vy kintas. Vadovo kaina 2 dol., kurių leidėjas laukia adresu: Stp. Vy kintas, 6941 Huetten feld, Viernheimer Strasse 39, W. Germany.

MIRĖ MUZIKOLOGAS

Vytautas Karpavičius, daug pranešimų daręs apie muziką per radijo ir dabar Lietuvos kompozitorių sąjungos paskirtas būti muzikos dėstytoju Kultūros universitete.

NAUJA AKCIJA PRIEŠ
NEPRIKLAUSOMOS
LIETUVOS VEIKĖJUS

Lietuvos okupantas deda visas pastangas, kad tikrai kaip nors Lietuvos žmonėms įkalbėtų melus apie tuos žmo nes, kurie kūrė nepriklausomą Lietuvą ir kurie dabar už jos laisvę kovoja.

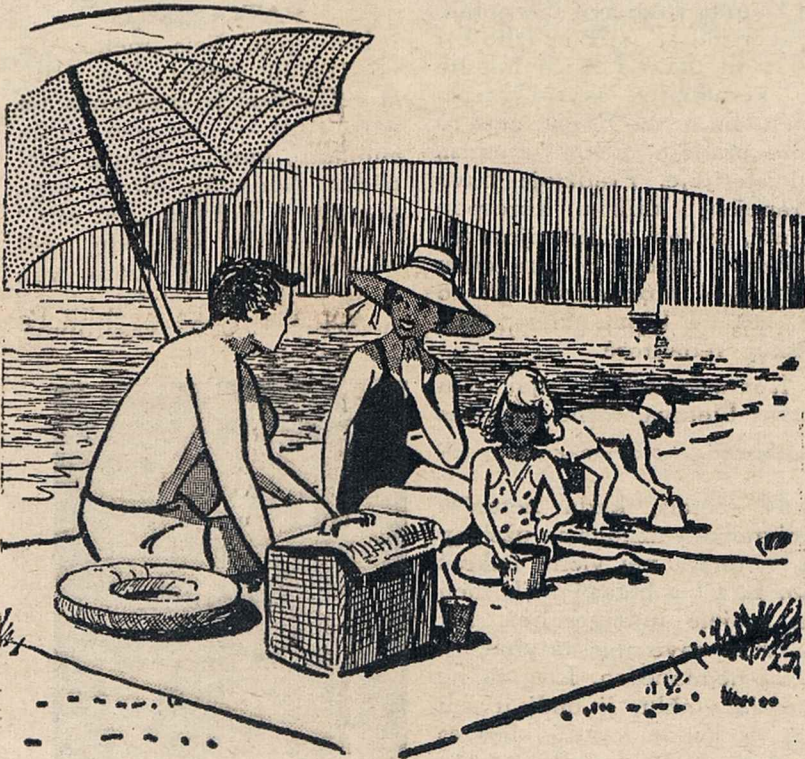
Lietuvoje dabar Lietuvos okupanto patvarkymu išleista V. Misevičiaus „dokumentinė apysaka“, pavadinta „Vampyrų maištas“, kurioje visas nuo pradžios iki galo prasima nymai. Pav., ten rašoma, kad Lietuvos prezidentas Dr. K. Grinius pasirašęs su arkivys kupu Skvirecku padėkos tele gramą Hitleriui, kai yra žino ma visiems Lietuvos žmonėms, kad dr. K. Grinius pro testavo ir dėl Lietuvos okupa cijos, ir dėl ūkių iš lietuvių at iminėjimo ir dėl žydų žudy mo, ir už tai buvo persekiojama, išstremtas iš Kauno ir tt. Lietuvos okupantas viską ap verčia viršum kojomis.

LIETUVOJE RETAI KURIAMOS OPEROS

Dir. Laurušas siūlo kurti operas šiuolaikine tematika. Iki šiol 7 operos ir dažna jų teisilaikė vieną kitą spektaklį. Tik viena „gera“ opera — ateistinė tematika.

Pavergtoje Lietuvoje rim tai nusiskundžiama, kad jau nebe pirmas sezonas, kai nei Vilniaus operoje, nei Kauno muzikiniame teatre nebestato mos naujai lietuvių sukurtos operos. Tuo tarpu seniau sce noje pasirodydavo vienas po kito lietuvių kompozitorių sce niniai veikalai. Siūlydamas pa spartinti lietuviškų operų kūry bą, kompozitorius ir Valst. akademinio operos ir balet o teatro Vilniuje direktorius Vy tautas Laurušas „Tiesoj“, pri minė ligšiolinius operų ir bale tų pastatymus. Pagal jį, operų būta septynių: A. Raciūno „Marytė“, trys V. Klovos ope ros: „Pilėnai“, „Vaiva“ ir „Duktė“, B. Dvariono „Da lia“, V. Baumilo „Paskenduo lė“, B. Gorbulskio „Frankas Krukas“, viena B. Gorbulskio operetė „Meilė ir skarda“ ir trys baletai: J. Juzeliūno „Ant marių kranto“, J. Indros „Audronė“ ir E. Balsio „Eg lė žalčių karalienė“. Šių operų ir baletų dauguma buvo sukur ta ir pastatyta per šešerių me tų laikotarpį. (Laurušas ne įkalkuliavo Klenickio operos „Prie Nemuno“, kaip never tos nei suminėti).

Direktorius V. Laurušas aiš kina, kad lietuvių kompozito riai telkę dėmesį ne tik praei čiai, istorinei ir pasakinei te matikai, bet ir dabarčiai. Toji dabartis nurodyta ir nutari muose partijos plenumo Mas kvoje. Operų ar baletų libre tai kuriami arba pagal literatū rinį veikalą (tai lengviau) ar remiantis vienu ar kitu įvykiu. Dabar Laurušas išaiškino, kad lietuvių kompozitoriai neturį „plačių galimybių pasirinkti temų iš lietuvių klasikinės bei tarybinės literatūros lobyno“. Nors kaikiurių dabar Lietuvo je kuriančių rašytojų veikalų temos yra jau sudominusios kompozitorių (J. Juzeliūnā — J. Marcinkevičiaus „Krau jas ir pelenai“, E. Balsj — J. Grušo drama „Prof. Markas Vidinas“ ar B. Baumilā — A. Bieliausko „Rožės žydi raudo nai“), bet Laurušas ligšiolinę lietuvių kompozitorių operinę kūrybą įvertino rūšiai. Jo tvirtinimu, ne visos operos su gebėjo savo menine jėga ir pasiimtos tematikos sprendi mu sužavėti žiūrovą; kaiku rios tų operų po vieno kito spektaklio turėjo palikti sce ną. Todėl jau ir tenka kalbėti apie lietuvių muzikų nesėkmę, kylančią dėl sunkumų susido roti su lietuviams svetimomis sovietinio gyvenimo temomis. Dabar, kai Lietuvoje artė ja įvairūs jubilėjai, kompozito riai kviečiami sutikti juos nau jais veikalais ir... „šiuolaiki ne tematika“. Pagal Laurušā, jau ėmėsi darbo ir prie vilniš kio operos ir balet o teatro Kompozitorių s-gos valdybos įsteigta sceninių veikalų sekcija. Sekcija ir pats teatras grei čiausiai teigiamai įvertins bei greitai pastatys naują A. Ra čiūno (libretas J. Mackonio) Nukelta į 5-tą psl.

Baigiasi vasaros grožybės ir vasaros atostogos...

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

GELBĖKITE

Vyras (atėjęs į policijos nuovadą): Galėčiau aš pama tyti tą vyrą, kurį jūs vakar areštavote už išvogimą mūsų namų?

Policininkas: Tas labai ne priimta. Kodėl jūs norėtumė te jį matyti?

Vyras: Aš tik norėjau jo pa siklausti, kaip jis įėjo į mūsų namus neprikėlęs mano žmo nos, ir aš linkęs už tą informa ciją jam gerai apmokėti.

RETAS AUGALAS

Prancūzų dailininkas Meis sonnier turėjo puikų sodinin ką, kuris žinojo visų sėklų ir vi šų augalų pavadinimus. Nieka da Meissonier negalėdavo nu tverti jo klystant. Kartą daili ninkas susilažino su vienu sa vo draugu, kad sodininkas ne galės atsakyti į jo klausi mą. Paskui jis parodė sodinin kui sudžiovintus silkės ikrus ir paklausė:

— Ar pažįstate šias sėklas? Sodininkas jas atydžiai ap žiūrėjo ir atsakė:

— Taip, tai yra „pulpus flu ksirus“, reto tropikų augalo, sėklos.

— Kiek laiko reikia šiam au galui išdygti?

— Maždaug dviejų savai čių.

— Po dviejų savaičių sodi ninkas pranešė:

— Pone Meissonier auga lai sudygo. Norite juos pama tyti?

— O! Šito tai jau perdaug! — sušuko dailininkas.

Nuėjus į sodą, sodininkas parodė savo šeiminkui tris ei les iš žemės kyšančių silkės galvų.

Geriau visą naktį prasėdėti, negu eit gult kartu su kroko diu.

Moterys turėtų vestis, bet ne vyrai.

Meilė net ir asilą išmokina šokti.

Ideali meilė dažniausiai at siranda tik tuomet, kai atsiran da pirmieji vaikučiai.

Vesti vieną kartą yra parei ga; du kartus yra kvailystė; tris kart yra beprotybė.

Vedybos yra meilės laidotu vės.

PASALINIS...

1926 m. kinematografijos veikėjai susirinko Paryžiuje į pasaulinį kongresą. Tai buvo laikai, kai kino, šis brolių Lu mierų talentingas išradimas, jau buvo išplitęs. Jie patenkin ti kalbėjo apie tolesnes kino vystymosi perspektyvas.

Vienu metu rengėjų dėmesį atkreipė neturtingas senis, ty liai sėdėjęs salės kampe. Spren džiant iš jo išvaizdos, jis pate ko į kongresą atsiktinai.

Ko jums čia reikia? — griež tai paklausė vienas rengėjų. — Ką jūs turite bendro su ki nematografijos kongresu?

— Matote, aš vadinuosi Lu mier... — nedrąsiai ėmė aiš kintis nepažįstamasis. Didžio jo išradėjo niekas nebuvo kvie tęs į kongresą.

MAŽUMA

Pasibaigus „Pigmalijono“ premjerai, sužavėti žiūrovai iš kvietė Bernardą Shaw į sceną. Jam einant, scenoje iš galeri jos pasigirdo balsas:

— Ši pjesė niekam tikusi. Tai nesąmonė!

Garsus dramaturgas pažvel gė į rūstųjį kritiką ir ramiai at sakė:

— Visiškai sutinku su ju mis, mielas drauge, bet ką da ryti — mūsų mažuma.

KOMPOZITORIUS IR
DAINININKĖ

Žymusis rusų kompozitorius Piotras Čaikovskis Volgos upe keliavo į Pietinę Rusiją. Garlai vis buvo pilnas žmonių, bet, kad ir kaip keista, niekas iš jų nepažino jau spėjusio pagarsė ti kompozitoriaus.

Kelionė buvo ilga ir nuobo di.

Kažkas pasiūlė suruošti kon certą sloginančiam nuobodu liui išvyti.

Čaikovskis pasisakė mokąs skambinti. Jis sėdo prie piana no.

Viena dainininkė pradėjo dainuoti Čaikovskio romansą, tačiau ji nebuvo patenkinta akomponiatoriumi. Veltui Čai kovskis bandė aiškinti, kad jis teisingai skambina. Daininin kė išdidžiai pasižiūrėjo į jį ir tarė:

— Ech, jūs visai nepažįsta te Čaikovskio ir nieko nenusi manote apie jo muziką.

Rinkis žmoną iš ausies, bet ne iš akies.

R. LANKAUSKAS

TILTAS Į JŪRĄ

Romanas.

18. — Aš turiu nuotaką! Aš turiu nuotaką! — dainuoda mas sušuko Henrikas.

— Ne nuotaką, o sužadėtinę, — nusijuokė Norbertas. — Jis pakvaišo nuo plokštelių.

— Taip, sužadėtinę. Pagaliau — koks skirtumas? Aš rašau jai laiškus.

— Gerai, kad yra kam rašyti, — tarė Kęstutis. — O aš neturiu sužadėtinės. Ir niekam nerašau. Velnio p visą tą kvailą meilę!

— Be meilės neįmanoma egzistuoti, — tarė Henrikas. — Tu pats netiki tuo, ką sakai. Greit bėgiosi kaip šunytis paskui kokią nors merginą.

— Henrikas sako teisybę... Velniai rautų, argi visą vaka rą jis nesvajojęs apie Daivą? Kodėl Daiva neišėina jam iš galvos?

Henrikas atkišo jam storą romaną.

— Skaitite? — Mėginau, bet įveikiau tik keletą puslapių. Šlamštasi! — Ir aš taip manau. Nuobodybė.

Balkono durys buvo atviros; Henrikas švystelėjo knygą į lauką; pro muzikos triukšmą nesigirdėjo, kaip ji nukrito ant žemės.

— Parodyk Sezana.

Henrikas atnešė monografiją; tai buvo Prahos leidinys.

— Imk. Kas kitas galėjo nutapyti tokius obuolius?

— Niekas. Tik Sezanas. Kuklus, drovus senukas, ku ris eidavo per miestelį, palydimas įžuliu vaikų riksmo, kuris persalo betapydamas ir po to mirė... ne, nežiūrėsiu. Nega liu. Šiandien aš per daug išgėriau, kad galėčiau džiaugtis jo natūrmortais. Nusikaltimas girtam žiūrėti Sezano darbus. Aš einu namo, tai yra į viešbutį.

— Išgėrėm visą vyną. — Norbertas vartė rankose tuš čią bonką.

— Aš einu, — pakartojo Kęstutis. — Labanakt, vyru čiai! Jums reikės rytoj anksti keltis. — Jis staiga suvokė, kad tarp jo ir jų — plataka praraja.

Lauke — naktis ir tyluma. Kažkur, gatvės gale, kauk šėjo praeivio žingsniai. Bažnyčios bokšto laikrodžiai išmušė dvyliką kartų. Vidurnaktis. Jis ėjo pro paštą. Durys buvo

praviros; viduje degė šviesos. O jeigu paskambinti Daivai? Vėlus laikas... Ji supyks. Tegų supyksta, tačiau aš noriu su ja pasikalbėti. Išgirsti jos balsą! Daugiau nieko. Tik išgirsti jos balsą.

Kęstutis įėjo į tarp miestinio pasikalbėjimo punktą. Nė vieno žmogaus. Jis pabeldė į gofruoto stiklo langelį; langlelis atsidarė. Prie aparato sėdėjo jauna mergina; priešais ją gulėjo atversta knyga. Ant sienos taksėjo senas laikrodžis.

— Noriu užsakyti pasikalbėjimą.

— Prašau, — tarė telefonistė mieguistu balsu. — Koks numeris? — Po valandėlės ji pridūrė: — Penkta kabina.

— Kabinoje užsidegė šviesa. Įėjęs jis pakėlė juodą ra gelį. (Kaip keista! Atrodo, kad aš vėl kalbu su žmona... O jeigu Daiva pasius mane vėlnio?)

— Alio! Daiva, atleisk, kad aš taip vėlai...

— Stebiuos, kaip jūs neprikėlėt manęs antrą valandą.

— Daiva, jūs rytoj turit atvažiuoti.

— Kas tai? Išakymas?

— Ne. Prašymas. Aš labai prašau: atvažiuokit. Čia dabar gražu. Jums patiks. Atvažiuosit?

Pauzė. Be galo ilga pauzė.

— Turiu pagalvoti.

— Penktą valandą aš lauksiu autobusų stoty.

— Tur būt, negalėsiu atvažiuoti.

— Ne, galėsit, — atkakliai tarė jis. — Jūs privalot at važiuoti.

— Gerai, — tarė ji. — Eikite miegoti.

Ragelyje traktelėjo; pokalbis buvo baigtas.

Jis išėjo iš kabinos. Telefonistė padavė kvitą.

— Trisdešimt šešios kapeikos.

Žinoma, aš pasiėgiau įžulius. Gal būt, nereikėjo skambinti. Nereikėjo? O kodėl? Tokį vakarą, kai tu jauties vienišas, kai nori greičiau vėl ką pamatyti? Nesigrauk. Viskas bus gerai, jeigu Daiva atvažiuos, o ji turi atvažiuoti.

Įėjo kelneris su sniego baltumo švarkeliu, juodu kakla raisčiu ir nusilenkęs paklausė:

— Jums konjako ar martini?

— Vieną konjako ir martini.

— Prašau.

Kelneris vėl linktelėjo ir pasišalino. Blizgančiame gro jimo automate sukosi plokštelė su Diuko Elingtono muzika. Baras buvo tuščias. Už plataus lango plaukė automobilių srovė. Nervingai virpėjo neoninės reklamos.

— Tas kelneris tavo vyras?

— Taip, — tarė ji, užsirūkydama cigaretę.

— Tu sakei, kad jis dirigentas.

Bus daugiau.

MONTREAL

BUS EILĖ RIMTŲ KONCERTŲ

Place des Arts, naujai atida rytame Montreale teatre, vyks koncertai, operų ir baletu pastatymai. Jau visa eilė jų numatyta.

Rugsėjo 29 d., 8.30 v. va karo įvyks karališkos Filhar monijos orkestro iš Londono simfoninis koncertas, diriguo jamas I. Pretre. Programoje Bizet, Beethoven, Dvořak.

Spalio 1 d. Bostono simfo foninis orkestras, diriguoja E. Leinsdorf. Programoje Barber, Hindemith, Brahms.

Spalio 4 d. Montreale sim ninis orkestras, diriguoja mas Z. Metha. Programoje Beethoven, Brahms, Debussy, Respighi. Solistas smuikinis kas Menuchin.

Visi koncertai vyksta 8.30 valandą vakaro.

Vaikų koncertai rugsėjo 28 ir spalio 5 d.

BANKO „LITAS“ REIKALAI

Istatymas No. 8.

Provincijos parlamento šią vasarą priimtas naujasis ko operatyvų įstatymas (Bill No. 8) įneša žymių pakeitimų į kre dito unijų veiklą. Svarbiausi iš jų yra:

1) Vedusios moterys tam pa pilnateisiais nariais. Pagel biniais nariais lieka tik maža mečiai ir kitų tautybių asme nys.

2) Metiniame susirinkime gali balsuoti tik tie, kurie yra įstoje nariais ne mažiau, kaip prieš 90 dienų.

3) Valdybos ir komisijų na riai renkami 3 metams (buvo 2 m.) ir kasmet perrenkamas 1/3.

4) Valdybos ir komisijų na riais negali būti kredito unijos tarnautojai, išskiriant banko vedėją, kuriuo gali būti ir vie nas iš valdybos narių.

5) Kredito unijoms leidžia ma investuoti savo pinigus į valdžios, mokyklų ir kitokių vertybinius laktus.

Pavyzdiniai nauji kredito unijų įstatai bus paruošti Que bec Credit Union League. Ti kimasi, kad iki metinio susi rinkimo „Lito“ įstatai jau bus pritaikyti naujam įstatymui.

LAC SYLVERE VASARVIETĖ AUGA.

Lac Sylvere (Lac Clair), vasarvietė sparčiai vystosi. Jau pastatyta arba statosi ke liasdešimt namų. Kelias pra vestas nuo 1 iki 136 sklypo. Elektra jau vedama ir bus įjungta šį rudenį arba ateinan tį pavasarį.

Keliui išvesti nuo 136 iki 155 sklypo didesnių kliūčių nėra. Tas pats kontraktorius Ayott, kuris vedė kelią pirmie siems sklypams, sutinka jį tęs ti maždaug tomis pat sąlygo mis — \$1.00 už išilginę kelio pėdą. Pigesnių pasiūlymų ne gauta. Tačiau statoma sąlyga, kad sklypų savininkai čeki us už jiemis priklausančią kelio dalį išduotų iš anksto jam ar ba vasarvietės komitetui, ka dangi turima sunkumų surink ti pinigų už jau išvestą kelią. Tuo reikalu Lac Sylvere va sarvietės komiteto atstovai šiomis dienomis asmeniškai kreipsis į paminėtų sklypų sa vininkus prašydami išduoti čeki us už kelią. Kurių nors sa vininkų atsisakymas išduoti čeki us nutęstų kelio išvedimą.

Tomis pat sąlygomis kelias galėtų būti išvestas ir tarp sklypų 167 ir 184, tačiau čia pirmiausia tenka susitarti su kraštinių sklypų (178 — 184) savininku, buvusiu to ežero prižiūrėtoju. Atrodo, kad jis savo dalį kelio sumo kės ir kad ši kelio dalis taip pat gali būti padaryta, jei ne šį rudenį, tai bent ateinantį pavasarį.

Likusiems sklypams nuo 156 iki 166 kelio klausimas sunkiai išsprendžiamas, ka dangi kalnai ir uolos jį nepro porcingai pabrangina.

Naujasis Lac Sylvere komi tetas daro žygius vasarvietės savininkų draugiją inkorpo ruoti, kaip pelno nesiekiančią korporaciją, turinčią juridinio asmens teises. Lietuvos tame komitete atstovauja Prof. Vy čas ir Pr. Rudinskas. Iš 184 sklypų toje vasarvietėje lietu viai turi 32. Atrodo, kad tai bus didžiausias lietuvių skai čius vienoje vasarvietėje Lau rinijos kalnuose. Šiuo metu ir skautai susirūpino perimti bent vieną sklypą maudyk loms ir užpakalyje išsinuomo ti iš Miškų Departamento di desnį žemės plotą stovyklavie tei. Pr. Rudinskas.

KULTŪRINĖ KRONIKA...

Atkelta iš 4-to puslapio.

operą ateistine tematika „Sau lės miestas“ — apie 17 amž. Lietuvos ateistų Kaz. Lyščins kį. Tai juk šiuolaikinė tema, nors ji vargiai patenkins da bartinį pavergto krašto žiūro vą, tačiau atitiks visiems sta tomiems reikalavimams. E.

„POETINIO TALENTO DAILININKAS“

apie garfišką lietuvių Vytautą Jurkūną rašo rusų kritikas J. Skuratov. Bet tokiam verti mui jis ima ne meninę, bet grynai utilitarinę temą — jo darbą „Būsiu melžėja“. Jis taip gi labai teigiamai vertina panašios tematikos ir kitus darbus. Matyti, kompartija yra davusi nurodymus rusų spaudai, kad keltų šios rūšies „socialistinį realizmą“. Ir pre mijos dabar nukreipiamos to kiems darbams. Tas parodo, kaip svarbu rusams skatinti maisto gamybą.

NAUJAS REIŠKINYS SOVIETINĖJE SPAUDOJE

Ligšiol okupacinėje Lietu vos spaudoje, Vakarų pavyz džiū, niekad nepasinaudota kam nors mirus — užuojautos juoduose rėmuose nebuvo de damos. Bet dabar jau pasiro do ši „buržuazinė atgyvena“, ir paskutiniame L. ir M. savaizt raštyje jau įdėtos trys užjau tos rėmuose: muzikologo Vy tauto Karpavičiaus mirties proga pranešimas apie jo mir tį, jo žmonai užuojauta ir Val stybinio dramos teatro užuo jauta Stasio Sabalio žmonai.

KURMYTĖ 30 METŲ SCENOJE

Žinomi dramos aktoriai Bronėi Kurmytėi sukako 50 amžiaus metų ir jau 30 scenos darbo metų. Kurmytė gabi ak torė, sukūrusi apie 250 veid menų.

L. ir M. rašo, kad Kurmy tė pasižymėjusi ir kaip komu nistė ir esanti „deputatė“ Kau no miesto taryboje, Aukščiauj sio teismo „liaudies tarėja“... Kurmytė dirba teatre nuo 1929 metų, bet pasak L. ir M., ją įvertinę tik tai komunistai... Koks aklas ir kvailas partinis komunistų fanatizmas.

NIDOS KNYGŲ KLUBAS

išleido didžiulį Juozo Krumi no romaną, 368 psl., „Šešta sis medis“.

Iki šiol NKK stengdavosi verstis taip, kad nariams pri statomoji nauja knyga būtų 5 šil. ar 1 dol. Šikart ta tradici ja sulaužoma dvejojai. Pir ma, romanas išleidžiamas ne suskaldytas dalimis, bet vieno

je knygoje. O, antra, kai ta knyga didelė, tai jau nustato ma jai dviguba kaina: 10 šil. arba 2 dolerius, kas ima min kštai irištasi, ir po 14 šil. arba 3 dolerius, kas gauna kietai irištasi.

Mažesnės knygos ir toliau bus atiduodamos nariams seną ja kaina. Nidos Knygų Klubas 1 Ladbroke Gardens, Lon don, W. 11, Great Britain.

CENTRINĖ LIETUVOS BIBLIOTEKA,

dabar vadinama „valstybine respublikine biblioteka“, iš Kauno perkeliama į Vilnių, i naujus tam reikalui pastatytus rūmus. Perkėlimą tikimasi bai gti iki lapkričio mėn.

BIBLIOGRAFINĖS ŽINIOS

Marija Gimbutas: **THE BALTS**. London 1963. Leidė jas Thames and Hudson. 286 psl. Kaina 30 šil. — Dr. M. Gimbutienė šioje knygoje, pa siremdama archeologinių kasi nėjimų duomenimis ir kitų au torių literatūra, aprašo baltų (lietuvių, latvių, prūsų) praei tį nuo jų atsikraustymo i Pa baltijį iki Lietuvos valstybės įkūrimo tryliktame šimtme tyje. Tai yra pirmas šios rūšies istorinis veikalas. Knyga labai gražiai išleista ir gausiai ili us truota. Ji yra viena iš didelės serijos knygų, kurias leidžia ši anglų leidykla tituline antraš te: **Ancient Peoples and Pla ces** (Senovės tautos ir vieto vės).

ACTA BALTICA, II to

mas, Konigstein im Taunus 1963, 261 psl. Tai Institutum Balticum leidžiamas metraštis, kurio šis antrasis tomas paskir tas ūkio problemoms šių die nų Pabaltijy. Jame randame šiuos straipsnius (visi vokiečių kalba): G. Ney, Administraci nė padala ir administracijos organai sovietinamose Pabalti jo valstybėse; J. Klesment, Teisinė santvarka sovietinėje Estijoje; A. Namsons, Žemės ūkio pertvarkymas sovietinėje Latvijoje; Pr. Zundė, Žemės ūkio kolektyvizacija sovieti nėj Lietuvoje; A. Kūtt, Sovieti nės Estijos ūkis; G. Ney, So cialistinis pramoninimas ir jo padariniai sovietiniame Pa baltijy; J. Bokalders, Latvijos pramoninimas po 1940 m.; W. C. Banaitis, Sovietinės Lie tuvos pramoninimas (išleista ir atskiru leidiniu).

— Palangoje šią vasarą bu vo dail. A. Žmuidzinavičiaus darbų paroda; ji buvusi gau siai lankoma.

The Telegram, Toronto

Mrs. Margaret Konantz, Parlamento narys iš Winnipe go pietų apylinkės. Mrs. Konantz yra Canadian Scene Advisory Board narys.

KVALIFIKUOTA GAILES TINGOJI SESUO

Sandra Janušaitė

Rugpjūčio 25 d. Aleksan dra Janušaitė pabaigė trejų me tų kursą prie St. Mary ligoni nės veikiančią Gailestingųjų seserų (Nurse) mokyklą ir to je pačioje ligoninėje (St. Ma ry) jau pradėjo darbą kaip gailestingoji sesuo.

Aleksandra Janušaitė iš Lietuvos išvyko tik tai penke rių metų. Jau Montrealyje ji baigė pradžios mokyklą ir po to gimnaziją — High School.

St. Mary gailestingųjų sese rų mokyklą baigusi, Sandra Ja nušaitė yra pasiryžusi savo specialybę pagilinti universite te, i kurią žada stoti atlikusi metų darbo stažą.

Jaunosios gailestingosios se selės tėvai, Aleksas ir Domicė lė Janušai, kuriuos dažnai ma tome lietuvių parengimuose, džiaugiasi, kad dukტė gavo specialybę. Kita jų dukტė jau lanko Sir George — William universitetą. Sveikiname nau ją gail. seselę ir linkime sėk mės tarnaujant žmonių sveika tai.

— Rugpjūčio mėn. Lietuvo je svečiavosi lenkų estrada. Įvairi, turtinga programa su dominusi ir patraukusi Vil niaus ir Kauno publiką. Ypač patikusios meilės dainos, ku riu lietuvių estradininkai pa gal partijos įsakymą gali duo ti tik labai nedaug.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsm. Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje. Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĖ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabinai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.
Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884

LASALLE AUTO SPECIALIST REG

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „N. L.“ Redakcijos)
Tel.: garažo 366-0500
namų 366-4203

SIUNTINIAI LIETUVON

per Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.
Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems garantuotai skubiausiai ir **urmo kainomis** (30—40% žemiau rinkos kainų)
IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS geriausias angliskas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.
Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių. Ateikite ir ištikinsite, kad čia perkant sutaupysite.
PRIMAME UŽSAKYMUS vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.
CH. KAUFMANAS
Buv. Lietuvos pilietis — Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas, kalbąs laisvai lietuviškai.

Sunoco Service Station

SAV. L. RUGIENIUS
2750 Ontario ST. E.,
(ties Hogan Str.)
TEL. LA 2-2372.
ILGAMETĖ PATIRTIS

Įvairūs DRAUDIMAI
Vacys Žizys
Ištaigos VI 2-1427.
Namų 366-9094

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.
SIUVU, PARDUODU.
Taisau ir Remodeliuoju.
6396 Bannantyne, Verdun.
Tel.: dienomis AV 8-2352.
PO 6 val. PO 7-6183.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDMAS.
6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS
117 — 6th Avenue, Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

TRUMPAI IŠ TREMTIES

— Lauko teniso turnyras Či kagoje sutraukė nemažą dalyvių skaičių. Kaip ir reikėjo tikėtis, jį laimėjo mūsų sporto „veteranas“ V. Grybauskas, baigmėje nugalėjęs Pikeliūną 6:1; 6:2. Ir dvejetė abu baigmės varžovai, nugalėjo Bačinską — Prapuolenį 6:0; 6:2.

— Lengvosios atletikos su sitikimas tarp Toronto ir Clevelando baigėsi kanadiečių pergale. Torontą daugiausiai atstovavo Aušros lengvatlečiai, tuo tarpu Clevelando rinktinę sudarė Žaibas.

— Trys Kanados sporto klubai — Aušra, Vytis ir Kovas jau pajudėjo ir rungtynės mis ir krepšinio ar stalo teniso treniruotėmis. Nieko nesigirdi apie Montrealį. Ar ir šie met Tauras numato žiemą praleisti giliame miege?

— Čikagos Lituanicos futbolo komanda pirmenybių rungtynėse lygiomis — 2:2 su žaidė su meksikiečiais. Pirmenybių lentelėje lietuviai randa si trečioje vietoje.

IŠ LIETUVOS

— Vilniaus Žalgirio aštuonių vietė — Europos irklavimo meisteris — buvo priimta net „Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo ir taip pat apdovanojama garbės raštai, pasirašytas J. Paleckio ir S. Naujelio.

— I S. S-gos rankinio rinktinę pakviesti kauniečiai Mačežinskas, Kenstavičius ir Sa muolis.

— Lietuviško ritinio pirmenybėse Raseiniuose gautos šios pasekmės: Kaunas — Trakai 11:7, Plungė — Raseiniai 20:9, Trakai — Vilnius 7:5, Plungė — Kupiškis 11:9

— Sovietų S-gos augšto sios lygos futbolo pirmenybėse Vilniaus Žalgiris savo aikštėje pralaimėjo Gorkio Volgai 1:2. Po šių rungtynių vilniečiams aiškiai pakilo Da moko kardas — iškritimas į B klasę, kadangi iš 18 komandų jie randasi 16-toje vietoje. Tuo tarpu, iš lygos iškrenta trys komandos.

— Klaipėdos Granitas prie 4 tūkst. žiūrovų SS-gos B klasės futbolo pirmenybėse nugalėjo Vitebsko Dviną 2:0.

— Lengvosios atletikos

rungtynėse puikią pasekmę at siekė B. Burokas, numetęs jie ti 74,45 m.

IŠ VISUR

— Kanados ledo rutulio sezonas pradėtas draugiško mis rungtynėmis.

— Šio krašto amerikoniško futbolo pirmenybėse, rytinėje dalyje favoritais i pirmą vietą laikomi Hamiltonas, Montrealis ir Ottawa, tuo tarpu vakarinėj — Vancouveris, Calgary.

— Tarptautinis Olimpinių Komitetas buvo nusprendęs sudaryti vieną rinktinę šiaurės ir pietų Korejai. Deja, šiaurės Korejos atstovai statė nepriimtinus sąlygas. Tokiu būdu, 1964 m. olimpinuose žaidimuose Koreja (nei šiaurės, nei pietų) nebus atstovaujama. Priešingai, vokiečiai — jie sutiko sudaryti vieną, bendrą, Vokietijos olimpinę rinktinę.

— Krepšinio rungtynėse čekės nugalėjo vengrus 80:64, o graikai — rumunus 58:77 (!!!).

— Rusijos, Lenkijos ir rytinės Vokietijos lengvosios atletikos susitikimą laimėjo lenkai prieš rusus ir vokiečius, tuo tarpu moterų pusėje pirmavo rusės prieš vokiečių lenkes. Bendrai sudėtais taškais — rusai 229½ t., lenkai — 226,5 t., ir vokiečiai — 206 t. Atsietos puikios pasekmės: triuolyje lenkas Smittas 16,88 m., lenkas Sidlo nuometė jietį 81,10 m., Lenkija 4 × 100 m 39,9 sek.

— Londone, Anglija įveikė švediją 126:86.

„PROJEKTORININKAI“.

Šalia paprastųjų komjaunonių yra elitinių rinktinių, išsiskiriančių iš komjaunimo masės savo aktyvumu ir specialiais uždaviniais. Lietuvoj jie vadinami „projektorininkais“. „Komjaunimo Tiesoje“ projektorininkai turi savo specialią skyrių, kuriam duoda i kailį visiems, kas jų manymu nusi kalsta „komunistinei statybai“. Projektorininkų pareiga — įdavinėti žmones komunistinėms valdžios organams. Arogancija ir panieka žmogui kyšo iš projektorininkų kritikos.

PAJESKOJIMAI

PRANO VYTAUTO
ZUBRICKO IPEDINIAMS

Šių metų rugpjūčio mėn. savo bute Brooklyne buvo rastas miręs Pranas Zubrickas, Amerikoje žinomas kaip Frank Vitold Zubriski.

Kadangi artimųjų šeimos narių neturėjo, tai jo laidojimu rūpinosi miestas. Apmokėjus laidojimo išlaidas, stamboką sumą galėtų gauti ipėdiniai.

Turimomis žiniomis vienas brolis gyvena Kanadoje, o kitas brolis ir sesuo — okupuotoje Lietuvoje. Giminės arba apie juos žinantieji malonėkite atsiliepti:

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York, N. Y., 10024, U. S. A.

— Jieškomas Zigmąs Mati jošaitis, kilęs iš Lietuvos, i Kanadą atvažiavęs kaip DP. pokaro.

Mano adresas: Antanas Matijošaitis, 1529 E. Moyame sing Ave., Philadelphia 47, Pa., U. S. A.

SUDBURY, ONTARIO

GABI STUDENTĖ IŠVYKO

Violeta Jasiūnaitė, Viktorijos ir Augustino duktė, išvyko rugs. 17 d. per Montrealio uostą i Europą, kur studijuos Prancūzijoje ir Ispanijoje.

Si pavyzdinga mergaitė yra baigusi lietuvių šeštadienį mokyklą pirmą mokine. Taip pat ji yra gavusi aukso medalį ir laimėjusi penkių tūkstančių dolerių premiją už baigimą aukščiausios pažymiais gimnazijos. Tuo pačiu laiku mokinosi skambinti pianinu ir nors viso kurso nebai gė dėl nepalankių sąlygų, bet ir čia jai trūkstą tik vieną metų iki diplomo.

Kukli Violeta, 1961 metų rudenį, įstojo i Toronto Universitetą, kuriame studijavo naująsias kalbas ir istoriją per reituz dvejus mokslo metus. Čia Violeta ir toliau savo nepaprastais gabumais pasižymėjo ir, kaip gabi mergaitė, Toronto Universiteto buvo rekomenduota trečių metų kur sui išvykti i Europą. Ten ji studijuos prancūzų kalbą Strasburge, Prancūzijoje, o vėliau pavasarį — ispanų kalbą Madrido universitete, Ispanijoje.

Šis jaunutės lietuviškas išvykimas buvo paminėtas „Sudbury Daily Star“, kur buvo įdėta jos nuotrauka su aprašymu.

PAGERBĖ PROF. STEPONĄ KAIRĮ

Rugsėjo 1 d. Kanados lietuvių socialistų delegacija, Dr. P. Ancevičius ir Juozas Šarapnickas, pagerbė prof. Steponą Kairį, gyvenantį Villa Man Repos Sanatorijoje, Smith town N. Y. Long Island. Pagerbime dalyvavo amerikiečių delegatai, žymūs socialdemokratų veikėjai Bronislava Spudienė ir advokatas Steponas Bredes jr., iš New Yorko.

Kanadiečiai įteikė profesoriui dovanas ir adresą, kurį pasirašė Kanados Lietuvių Socialistų vardu: J. Novogrodskis, P. Ancevičienė, Dr. P. Ancevičius, V. Dagilis, A. Frenzelis, K. Lukoševičius, J. Šarapnickas ir J. Stonkus.

Prof. Kairys pareiškė padėką.

Kanados socialdemokratų atstovai atvyko diena anksčiau iki oficialaus prof. S. Kairio pagerbimo, su kuriuo turėjo jo progos ilgesnį laiką praleisti, ir padiskutuoti įvairiais klausimais. Profesorius šiuo metu yra įsitraukęs i darbą, rašydamas savo atsiminimų antrą knygą ir dar kai ką.

Profesorius Kairys ragina įjungti jaunimą i visuomeninę veiklą ir bendromis jėgomis reikalauti Lietuvai laisvės. Profesoriaus manymu, Lietuva bus laisva ir demokratiškai tvarkysis. J. Š.

ŠI SEKMADIENI, SPALIO 6 D. PRADEDAMA

Lietuviška Radio Programa

PER CFMB STOTĮ — BANGA 1410 Klc.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS BUS

TRANSLIUOJAMAS KAS ANTRĄ SEKMADIENĮ

10 VAL. VAKARAIŠ

SPALIO	6 — 20
LAPKRIČIO ..	3 — 17
GRUODŽIO ..	1 — 15 — 29
SAUSIO	12 — 26
VASARIO ..	9 — 23
KOVO	8 — 22

DĖL SKELBIMŲ IR INFORMACIJŲ SKAMBINKITE:

669-8834

Programos vedėjas: L. Stankevičius.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

Piknikai

Turėjome keletą piknikų šią vasarą. Esame dėkingi poniams už talką: p. Druktenie nei, p. Radzevičienėi, p. Giedraitienėi kaip nuolatinėms šeiminkėms. Taip pat gail. ses. Stellai Giedraitytei Mc Kinnon, p. Simonaitienei, p. Kautienui, p. Bružienėi už talkininkavimą vienu ar kitu būdu.

Didžiausias mūsų darbas buvo tai parodos suruošimas vietinėje metinėje šių miestų parodoje.

Išstatėme 81 eksponatą už imdami gana didelį plotą apie 30 pėdų dvigubo išdėstymo. Atrodė labai gražiai, tikrai lietuviškai ir su Lietuvos užrašu. Ši darba atliko tik keli asmenys. Reprerentacija savo, Lietuvos krašto buvo tikrai gera ir didelė.

Paklausa keletą žmonių nuomonės apie parodą. Gavau atsakymą, kad pirmiausia patikė ukrainiečių, sekanti lietuvių. Parodos rengimo Board of Directors atsiuntė gražų padėkos laišką. Tas džiugu ir negaila idėto vargo darbo. Siemet nestatėme prižų gavimui, nes tai perdidelis rūpestis. Bet sekančiais metais vistiek norime daryti parodą su prižų gavimu. Tad visus prašytume iš anksto padaryti kas ką gali. Premijuoti mūsų dalykai yra jau atspausdinti knygoj, bet per šį mėnesį dar kai ką galėsime ir pa keisti.

Biznis

Ponai Radzevičiai įsigijo Grossery — kolonialinių prekių krautuvę su visu namu. Krautuvė yra didelė, gražiai sutvarkyta, pilna visokių gėrybių. Adresas: 61 Windermer, Port Arthur. Phone: DI

5-2014. Tai važiuojant gatve link p. Giedraičių, pirma gatvė už Corpus Christ bažnyčios. Ten jau pradėjo darbą šio mėn. 9 d.

Linkime geriausios pasisekimo.

Švietimas

B. Giedraičių vyr. sūnus Lakehead (mūsų miestų) universitete pradėjo studijas praitais metais. Už gerą mokslą gavo dovaną kaip geras studentas. Jo jaunesnis brolis baigė šiemet gimnaziją ir įstojo i šį universitetą, taip pat techniką pradėjo studijuoti.

Jūra Mitalaitė baigė gerai 11 klasę gimnazijoj ir gavo nemokamas atostogas dviem savaitėm jaunimo stovykloj arti Toronto.

V. Jokubausko vyr. sūnus baigė gimnaziją prieš metus. Lankė mūsų miestų mokytojų College ir dabar paskirtas katalikų mokykloj Fort William me mokytojauti.

P. Palilio duktė paskirta mokytojauti katalikų mokykloj Port Arthur, Ont.

Giedrė Mitalaitė šį rudenį baigs seserų mokyklą Toronte. Ten pasiliks dirbti ligoninėj.

Leo Bružas yra paskirtas pradžios mokyklos vedėju Fort William.

Jiems visiems linkime gero pasisekimo jų studijų bei darbo reikaluose.

Irenai Bružaitėi buvo suruoštas didelis priešvestuvinis „shower“. Ji gavo daug gražių ir vertingų dovanų, o ypač iš savo motinos.

Vestuvės įvyksta šio mėn. 7 d. 63. Sveikiname jaunuosius ir linkime laimės ir sekmes šeimyniniam gyvenime. E. J.

Įvairūs siuntiniai

Iš Kanados:

I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR. Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KEDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos v-bių siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ IŠTAIGA

BALTIC EXPORTING Co

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098.

S K Y R I A I :

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6686, V. Juraitis. 94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M. Venskevičienė. Darbo valandos: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. ir A. KALŪZA.

A. E. Mc KAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

1008 Northern Ontario Bldg.

330 Bay Street.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSET

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,

Notary Public.

35 Heyden Street

(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

TAUPLYK IR SKOLINKIS

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 7½%.

Už paskolas ir — morgičius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje,

bet ne daugiau \$ 2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis,

gyvenantis Kanadoje.

Kas valandos:

dienes metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,

išskyrus šeštadienius ir sekmadienius,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

SEJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.

Eina dešimtį metų.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

HAMILTON

PIRMAS ŠIO RUDENS

koncertas yra rengiamas šį sekmadienį spalio 6 d. Mer gaičių Katedros gimnazijoje (Main St. E. kampas Grant) 5 val. v. Programą išpildys solistė iš Australijos G. Vasiliauskiene, akomp. didelei lietuvių bičiulei (taip pat iš Australijos) p-lei Oldham.

Visų Hamiltono ir apylinkės lietuvių pareiga yra atsižvelgti į šį koncertą, nes be meninio aspekto čia yra rišama ir tautinis — susijungimas Kanados ir Australijos lietuvių į vieną bendrą tautinę demonstraciją.

Garsus yra Hamiltonas visa me pasaulyje savo atliktais darbais, tad ir šį kartą savo gausiu atsilankymu parodyti me, kad esame verti geros klonijos vardo, nes Australijos lietuvių „ambasadore“ šiame krašte duos vienintelį koncertą tik Hamiltone. Iš mūsų klonijos ji ir išsineš bendrą vaizdą viso Kanados lietuvių gyvenimo, nušviestama ji Australijos lietuvių tarpe. Tad spalio 6 d. sekmadienis skiria mas yra tik menui! K. B.

PL B-NĖS PIRMININKAS

J. Bachunas atvyksta spalio 6 d. į Hamiltoną ir prieš sol. G. Vasiliauskiene koncertą padarys trumpą pranešimą. Taip pat jis parodys ir filmą iš lietuviško gyvenimo.

RAMOVĖNŲ PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Jie galėjo būti tvirtesni. Taip galima būtų vertinti įvykius kelius veteranų skyriaus narių susirinkimus. Atsilankę veteranai, tarp kitų, diskutavo ir mums gerokai kamuojančią ligą — inertiškumą, neįsitraukimą organizaciniams reikalams. Nors šiuo atveju toks pasisakymas gal yra per ankstus, tačiau simptomai nėra labai džiuginanti. Tikrai, narių skaičiumi susirinkimai galėjo būti gausesni. Šiuo metu į Sąjungos skyriaus eiles jau yra įstoję didokas veteranų būrys, o, stodamas į Sąjungą, ramovėnas mora liai išpareigoja aktyviai dalyvauti jos veikime. Dabar dažnas aiškina: dirbkite, — mes pritariame, mes remiam. Bet taip pat dažnas nedavertina susirinkimų lankymo svarbos. Ten kiekvienas narys yra reikalingas. Susirinkimų lankymas yra prilygtinas veterano padėčiai poste, gi posto sargybinis apiešti negali. Susirinkimai yra kviečiami tiktais svarbiais būtiniais atvejais, ir juose svarstomi mūsų, lietuviški reikalai, tad kiekvienas ramovėnas turėtų jausti pareigą susirinkime dalyvauti. Juk gyvename ne vien duona. . .

Po pirmų nedrąsių žingsnių, kaip ir kitur kad būna, pa prastai seka tvirtesni, daugiau įgudę. Taigi, tikėsime. . . Apie kitas problemas sekanti karta.

Ramovėnas.

SKAUTŲ RĖMĖJAI,

artinantis didžiajam koncertui spalio 6 d., supažindina publiką su retu svečiu ir koncerto žymiausi asmeniu po nia Genovaitė Stanaityte - Vasiliauskiene. Dainos meną pradėjo Lietuvoje, Kauno Konservatorijoje, šioje srityje tęsė studijas Vokietijoje ir Hamburgo Konservatorijoje baigė koncertinę klasę. Gyvendama Australijoje, dainavo Adelaidės Konservatorijos Operos klasėje ir dar tęsė studijas pri vačiai pas A. Binkevičiūtę - Gučiuvienę. Savo koncertais Australijoje yra aplankiusi beveik visas didesnes lietuvių kolonijas su gražiausiu pasisekimu. Paskutinius šešius metus yra nuolatine Australijos valstybinio radiofono dainininkė ir dalyvauja klasikinio meno televizijos programose. Taip pat atstovauja lietuvių australų koncertuose, meno festivaliuose, šalpos parengimuose ir pan. Dainuoja 5 kalbomis. Australų kritikų yra labai gerai vertinama.

Reikia su nuoširdumu priminti, kar kartu su soliste G. Vasiliauskiene vyksta gera lietuvių bičiulė australietė pianistė Miss Dorothy Oldham. Jinai vyksta savo lėšomis tam, kad susipažinti su šio krašto lietuviu, kur be akomponavimo, duoda solo pianino programą. Svetimtaučių rodoma dėmesijai mums, turėtume su rimtu nuoširdumu priimti. Įvertindami paskirų asmenų gerą valią, jauskime savo tautinę pareigą šį koncertą pamatyti ir galbūt paskutinį kartą išgirsti Australijoje gražiai iškilusios mūsų tautietės gražų sopraną. (Žiūrėk skelbimą). V. P.

NAUJA PLOKŠTELĖ

Artimiausiu metu, lengvosios muzikos mėgėjai, vėl galės džiaugtis nauja, jau trečia, V. Panavaitės - Stankienės leidžiama plokštele, kurioje lietuviškai yra įdainuota: 1) Naktis padangėje, 2) Orchidė jos mėnesienoj, 3) Tik nežini (iš filmo „Niekuiomet sek madienį“), 4) Joninių vabalėlis (ča-ča), 5) Nuostabi naktis, 6) Svajonė, 7) Rymas po beržais, 8) Šviesiam Mėnuliui take, 9) Apkabink mane, 10) Kas iš to. . .

Reikia pažymėti, kad buv. Hamiltono gyventojos V. Panavaitės - Stankienės (dabar gyv. Čikagoje), išleido dvi plokšteles 1960 ir 1961 m. Ruožis ir tylius vakarai — Ar pa meni (komp. V. Jančio visos kompozicijos) privačiais kanalais pasiekia pavergtą Lietuvą ir yra tiesiog grobstomos išrankų į rankas jaunosios Lietuvos kartos, kuri nors iš plokštelių pajunta dalį vakarietiško pasaulio. Ir plokštelių autorė taip pat gauna daug laisvų nuo visiškai nepažįstamų asmenų, prašančių atsiųsti jiems plokšteles ir pavergtą Lietuvą. K. B.

SOL. VASILIAUSKIENĖS

koncertui artėjant, supažindinti visuomenės, paduoda me didžiųjų Australijos laikraščių kritikų atsiliepimus. Didžiausio Adelaidės dienraščio „The Advertiser“ muzikos

kritikas sako: „Ji turi šilumos ir grožio kolaratūros soprano balsą, dainuoja taip giliai ir jausmingai, kad beveik per duoda kiekvienos savo dainos lietuvišką žodį į klausytojo prigimtą kalbą“.

Kiti rašo: ji studijavo dainavimą Europoje, dainuoja lietuviškai, itališkai, vokiškai. . . Jos balsas skaidriai gyvas, dainavimas žavėjantis ir jautrus, išraiška gera ir ryškus tono spalvingumas“.

Tai tik keli žodžiai iš gausybės jos įvertinimų.

Sol. Vasiliauskienei akomponuos ir programoje solo skambins jos koncertų draugė, australietė pianistė Dorothe Oldham.

Tad kiekvienas, kuris gerbia lietuvišką dainą, lietuvišką meną ir siejojasi mūsų tautos reikalais, nepraleiskim šios vienintelės progos, kuri jau daugiau nepasikartos. V. P.

VISUS IŠ ARTI IR TOLI KVIEČIAME

Š. M. SPALIO 6 D., I

aukšto lygio koncertą

Programoje:

- a) Pirmą kartą Kanados scenoje lietuvi solistė iš saulėtos Australijos GENOVAITĖ VASILIAUSKIENĖ.
- b) Lietuvių bičiulė australietė pianistė Miss DOROTHY OLDHAM.
- c) PLB Seimo narys ir PLB Valdybos pirmininkas J. J. BACHUNAS.
- d) Spalvotas LIETUVISKAS FILMAS.

Koncertas įvyks:

Katedros Mergaičių gimnazijos salėje, 476 Main Street E., 6 valandą vakaro.

Įėjimas: suaugusiems \$1.50, moksleiviams 50 ct.

Rengia Skautams Remti Dr-jos Valdyba.

SKAUTŲ STOVYKLAVIETĖS

Įrengimui aukų gauta: pirmą lietuviška įstaiga; lietuvių bankelis „Talka“, paskyrė 25 dolerius, po 10 dol., Aug. Repčytė, J. Inkratas, po 5 dol.; Repšys ir V. Stabingis. Visiems nuoširdžiausias ačiū. V. P.

VAJUS TAUTOS NAMAMS

128-toje savaitėje ypatingo dėmesio susilaukė iš gerųjų Toronto lietuvių. Savaitės bėgyje gauti iš 7 torontiešių pažadai artimoje ateityje įnešti Liet. Namams po \$100. Nuo širdžiausia padėka A. Klemkai, p. Venckuvienei, Ed. Kondrotui, J. Miliušui, Aloyzui Xui Kuolui, A. Statulevičiui ir X. Tuo būdu praėjusi savaitė davė \$700, o bendra vajaus suma pasiekė \$123,800. LN v-bos vardu gražiausias ačiū!

Iš anksčiau davusių pažadus, po 100 dol. įnešė Pr. Budvydis. Tai jau antra jo vardu šimtinė ir trečia iš jo žmonos. Buvęs Hamiltono lietuvis A. Šalčiūnas, dabar gyvenęs Philadelphia, Pa., prisuntė šimtingą paštą. Pakeitus į kanadiškus, su sidarė \$107.37. Iš šios sumos \$7.37 įnešta į LN Kultūros Fondą, kaip jo auka.

Visų LN narių ir v-bos vardu siunčiame p. Šalčiūnui, gražiausią padėką!

Grįžtant į Torontą, yra būtina paryškinti, kokią didelę pagalbą jis Hamiltonui teikia. Kada pas mus LN darbas įstrigo dėl užsispričių ir blogos valios tautiečių, staiga naujos jėgos iš periferijos suteikia jam dinamikos. Padėka begalinė! Sk. St.

JUOZAS AUDĖNAS
Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds investavimams:
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N. Y.

MOKSLAS IR TECHN. . .

Atkelta iš 2-ro puslapio.

kė į savo nerštavietę. Šis bandymas davė mokslininkui mintį privilioti lašišas kvapalais į naujas narštavietes. Juk būna taip, kad upeliu, kuriuose neršia minėtosios žuvis, vanduo būna užterštas, iš ikry neišsiritu mailius. Hasleris mano, kad aromatas padės privilioti lašišas į naujas vietas, kur yra daug geresnės nerštavietės sąlygos.

Lieka neaiškus dar antras klausimas: kokių būdu lašišos suranda kelią į jūrą? Taip pat pagal kvapą? Gal būt, bet tai reikia dar įrodyti. Hasleris ruošiasi atlikti naujus bandymus. Jis galvoja pagauti vandenį ne kelias dešimtis lašišų ir pri tvirtinti prie jų mažyčius radijo imtuvus, kurie dieną ir naktį pranešintų, kurioje vietoje yra žuvis. Lygindamas lašišų maršrutą su vandens sūrumo, skaidrumo ir kt. žemėlapiu, mokslininkas galvoja galutinai įminti žuvis - keliautojų mislę.

GENDA ČIURLONIO PAVEIKSLAI

Kaune tebeegzistuoja dar nepriklausomybės laikais įsteigta M. K. Čiurlonio paveikslų galerija, dabar vadinama M. K. Čiurlonio vardu dailės muzėjumi. Kaip praneša „Tiesa“ (nr. 207, rugs. 4 d.), ten dviejose salėse eksponuota apie 90 dailininkų kūrinių, o iš viso muzėjaus fonduose jų saugoma apie 300. Muzėjų lanką labai daug žmonių, ir ji rengiama ekskursijas „paprasčiau kolūkiečiai, darbininkai, komunistinio darbo brigados. . .“ Tik sunkus rūpestis užgrūvęs jo direktorių dail. Stauską: kaip apsaugoti paveikslus nuo blukimo ir tamsėjimo. Mat, pats Čiurlionis visai negalvojęs apie savo paveikslų ateitį. Tapęs juos nepatvariais dažais, prasčiausiame vynuojama me popieriuje. Todėl paveiks

ST. CATHARINES, ONTARIO

„DAINAVA“ IR SOLISTAI ST. CATHARINĖJE

Laiko žingsniai yra platus. Jis bėga labai greit. Tas greitis takojis laikas tuojau mus nu neš į taip visų laukiamą spalio 12-tąją, parapijos metinę šventę, meno puotą.

Kodėl toji parapijos šventė pavadinta meno puota? Vargu ar išminčius atrastų tinka mesnį trumpą aptarimą būsimai šventės programai. Ar ne meno puota klausytis taip puikiai užsirekomendavusių solistų, kaip N. Linkevičiūtės ir J. Vaznelio išpildomų dainų? Taip pat „Dainavos“ ansamblis neveltui turi vardą Lietuvoje aršaus apsupto legendomis ir padavimais, nes jis programą išpildo tikrai legendariškai.

Dabar trumpais bruožais su pažindinsime su būsimąja programą. Kalbų jokių nebus, išskyrus labai trumpą atidaro mąjį žodį, kurį sutiko pasakyti Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas.

Pirmoje programos dalyje „Dainavos“ ansamblis pastatys Gasparo Veličkos muziką ne vieno veiksmo dviejų paveikslų su prologu pjesę „Prie ežero“. Čia vaizduojamas Lietuvos kaimo gyvenimas. Veikia turtinga ūkininkė, našlė, jos sūnus, jų samdinė, venturė ūkininkaitė, kaimynas, choras, šokėjai.

Anksčiau, ypatingai Lietuvos kaimo, tėvai stengdavosi parinkti dukrai vyrą ar sūnui žmoną. Dažniausiai tą parinkimą lemdavo turtingumas. Taip vyksta ir šioje pjesėje, bet šventai ir tyra meilė bei su naujas tvirtas nusistatymas motinos užsispyrimą palenkia.

Antroji programos dalis — koncertas, kuriame dalyvauja solistai: N. Linkevičiūtė ir J. Vaznelis bei „Dainavos“ ansamblis moterų, vyrų ir mišrūs chorai.

Kaip solistų taip ir chorų repertuarai yra labai skoningai parinkti ir įdomūs, bei nauji, niekur negirdėti.

Iš viso, kas anksčiau pasakyta matosi, kad Tėvų Pranciškonų darbo ir pastangų dėka mums yra suteikiama aukštesnė ir labai reta proga pamatyti bei išgirsti rinkines lietuviškas menines pajėgas. Neapvilkiame Tėvų Pranciškonų — atsilankykime.

Manoma, kad neatsiras nė vieno lietuvių, ypatingai iš arlimiesnių vietovių kaip Hamiltono, Toronto, Rochesterio, Buffalo, Niagara Falls ir kt., kuris nepasinaudotų šia reta proga, jei bent ligos prispaustas ar visiškai nutautėjęs, kuriu neberūpi lietuviška kultūra nei menas.

Be to dar kartą primename, kad tuo pat laiku Tėvų Pranciškonų salėje vyksta Kanados Krašto Lietuvių Bendrojo mes Tarybos sesija. Joje dalyvaus iš visų Kanados lietuvių kolonijų atstovai. Visi atsitovai dalyvaus ir minėtoje šventėje. Todėl gera proga susitikti senus pažįstamus iš toli mūsų Kanados vietovių.

Programa užsietės apie dvi valandas, todėl bus marios laiko pasiūlyti, pasivaikinti bei pakalbėti. Jos pradžia tikrai 6 val. vakare punktualiai, todėl prašome malonius svečius puikniausiai atsilankyti, nes vėlavimas trukdo parengimo tvarkai bei labai nemaloniai nutiekia programos išpildytojus.

Šventė vyksta Merriton Community Centre salėje. Merriton yra St. Catharines priemiestis.

Šventei ruošti komitetas.

ST. CATHARINES B-NĖS VEIKLA

Rugsėjo 15 d. B-nė paminė

jo Tautos šventę. Minėjimas įvyko tuojau po pamaldų Tėvų Pranciškonų koplyčioje, 75 Rolls Ave. Minėjimas buvo atliktas vietinėmis jėgomis, praėjo labai sėkmingai.

Paskaitą skaitė visuomenininkas Steponas Šetkus. Prelegetas vaizdingai apibūdino Lietuvos didingą praeitį. Padarė išsamią apžvalgą: Lietuvoje vos patekima į carinines Rusijos okupaciją, kai tuo metu Lietuvoje buvo uždraustas spausdinti lietuviškas raštas ir Lietuva, kaip valstybė, išbraukta iš žemėlapių. Prelegetas jautriais žodžiais pabrėžė, kad lietuviškas motina savo vaikus slaptai prie ratelio mokė lietuviško žodžio ir rašto, skiepijo tėvynės meilę ir paruošė tautiškai susipratusių jaunimo, kuris pasipriešino caro okupacijai, ir iškovojo ne tik spaudos laisvę, bet ir nepriklausomybę Lietuvai. Priminė, kad ir da bartinė komunistinė Rusija yra pasiryžusi nutautinti lietuvių tautą. Prelegetas pareiškė, kad ir ši okupacija yra laikina, nes Lietuvos jaunimas yra tautiškas, tėvynės meilė stipri, Lietuva bus vėl laisva.

Minėjime meninę dalį išpildė vietos jaunimas: Birutė ir Aldona Bogušytės pagrjo akordeonu, Vida Butkutė paskaubino gitara.

Meninę dalį vedė svečias iš Prestono Aldona Zubrickienė-Dauginaitė. A. Zubrickienė gyvendama St. Catharinėje, pasižymėjo lietuviškoje veikloje. Iš jaunimo buvo viena iš aktyviausių B-nės veikloje. Būdama užimta mokslu, bet dėl susidariusių sunkumų sudaryti B-nės valdybą, A. Zubrickienė įeina į v-bą ir užima sekretoriaus pareigas. Tai pirmą kartą iš jaunimo dalyvavo B-nės valdyboje. Būtų gražu, kad tėvai iš mažens savo vaikams paruoštų visuomeninei veiklai.

Minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu.

K. L. V. S. „RAMOVĖ“

Šiais metais ruošiasi kuo plačiau paminėti kariuomenės šventę, kuri įvyks lapkričio 23 d. Kanados veteranų salėje, 111 Church Str. Salė yra naujai pastatyta ir moderniai įrengta, talpinanti per 1000 žiūrovų. Programą šioje didžiulėje salėje išpildys Varpo choras iš Toronto, vad. muz. Gailevičiaus.

Į šį minėjimą Ramovėnai yra nutarę kviešti ir kitų tautų bių veteranus.

St. Catharinėje Ramovėnai yra aktyvūs ir kiekvienais metais paminė kariuomenės šventę. Be to, Ramovėnai yra labai aktyvūs ir b-nės veikloje.

Ramovėnai yra pakviesti dalyvauti kanadiečių vynuogių nuėmimo šventės parade. Sveikintina ir remtina, nes tokiuose paraduose lietuvių pasirodymas atkreips svetimtaučių dėmesį, kad lietuviai išveičioje yra tautiški, organizuoti. Tokie paradaai yra filmuojami ir rodomi televizijos programose, kur jų žiūri milijonai svetimtaučių. J. Š.

K. L. T. SAJUNGOS

Wellando skyrius pasiuntė \$20.00 profesorius S. Kairiui, gulinčiam Willa Man Repos sanatorijoje, Smithtown N. Y. Long Island.

Mūsų ligoniai: Antanas Švažas guli Hotel Diew ligoninėje. A. Švažas priklauso SLA 278 kuopai. St. Kuktą po operacijos grįžo ir sveiksta namuose. J. Š.

tūra ir leisias išsaugoti Čiurlionio šedevrus ateities kartoms. Tikėkim! Tik kam prireikė anų specialistų iš Maskvos paveikslų būklę ir jieškoję bū du jiems apsaugoti. Nustatę, kad reikalingos specialios palpos „su oro kondicionavimo sistema, netiesioginiu apšvietimu“. Architektas V. Du beneckis jau sudaręs planus muzėjaus rūmų išplėsti, pasta tant priestatą. Tas priestatas derinsis su visa rūmų architekt

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“
Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas gyvųjų patarnavimas.
Darbo dienos:
Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

Penmans
WARRANTED HIGH QUALITY KNIT-GOODS
Apatiniai-kojinės-T-marškin.
GP 2-5

ŠIŲ METŲ SPALIO MĖNESIO 12 DIENĄ ST. CATHARINES — MERRITTON COMMUNITY CENTRE SALĖJE

DIDELĖ KULTŪRINĖ MENINĖ ŠVENTĖ!

CHICAGOS MENO ANSAMBLIO „DAINA VA“ KONCERTAS

PIRMOJ DALY NAUJAS LIETUVIŠKAS MUZIKINIS VEIKALAS „PRIE EŽERO“.
ANTROJ DALY DAINŲ KONCERTAS IR SOLISTAI — J. VAZNELIS ir N. LINKEVIČIŪTĖ.
LIETUVOS GEN. KONSULO DR. J. ŽMUIDZINO ATIDARYMO ŽODIS.

Pradžią punktualiai 6 val. vakare.

PO PROGRAMOS PASILINKSMINIMAS PUKIAMŲ ORKESTRUI GROJANT, ĮVAIRŲS BUFETAI, GAUSI LOTERIJA.
NIAGAROS PUSIASALIO LIETUVIŲ PARAPIJA SAVO METINĖS SVENTĖS PROGA KUO SIRDINGIAUSIAI KVIEČIA VISUS LIETUVIUS IS VISŲ KRAŠTŲ ŠIOJE ŠVENTĖJE KUO GAUSIAUSIAI DALYVAUTI!
Šventei rengti komitetas.

MONTREAL

SEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ

tėvų komitetas, lapkričio m. 30 d. rengia grandiozinį, su plačia menine programa, rudens balių.

Tikėdami, jog augantis lietuviškas atžalynas yra mūsų visų dėmesio centru, kreipia mės į visas lietuviškas Montre alio institucijas, prašydami virš minėtą datą rezervuoti tik mokyklų baliui.

Platesnės detalės bus skel biamos sekančiuose „N. L.“ numeriuose.

Tėvų Komitetas.

JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS įvyks šį ketvirtadienį, spalio 4 d. 8 v. v. Aušros Vartų para pijos posėdžių kambaryje.

Visos jaunimo organizacijos prašomos atsiųsti savo atsto vus į šį svarbų susirinkimą.

Kultūros Fondo Jaunimo Skyrius.

JAUNIMO SAVAITGALIS

Rugsėjo 19 d. Montre alio jaunimo organizacijų atstovai posėdžiavo ir nutarė suruošti lapkričio 22—24 d. d. jauni mo savaitgalį.

Programoje numatyta: de batai, paskaitos su diskusijo mis, krepšinio rungtynės, kon certai ir linksmavakaris.

Visi montrealiečiai yra pra šomi rezervuoti šį savaitgalį jaunimui ir savo aktyviu daly vavimu įsijungti į šią pirmą vi so Montre alio jaunimo šven tę.

LIETUVIŠKOJI RADIO VALANDELE MONTREALY

pradedama šį sekmadienį, spa lio 6 dieną 10 valandą vaka ro. Ją pasiėmė vesti Liūdas Stankevičius, jau pasirašęs su tartį su p. Stančikovskiu, SF MB stoties vedėju. Stoties ban ga 1410. Transliacijos bus kas antrą sekmadienį ir truks pusę valandos. Žiūrėkite tuo reika lu skelbimą šeštame šio nr. puslapyje. Sveikiname L. Stan kevičių ir linkime sėkmės. Gai la, kad transliacijos kol kas bus tiktai kas antras sekmadie nis, nes geriau būtų, kad būtų kas sekmadienis.

KLB POLITINIS KOMITETAS

paskutiniame posėdyje svarstė ir priėmė komiteto statuto pro jektą, kurį spalio 3 d. KLB Krašto valdyba svarstys ir pa tiek KLB Krašto Tarybai priimti.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun Pirmadienį ir ketvirtadienį

antradienį ir penktadienį

trečiadienį 7—9 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.

PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

LIETUVIŲ SEŠTADIENINIŲ

mokyklų mokinių tėvams pra nešama, kad šiais mokslo me tais Mokyklų komisijos parė dymu Verduno Aušros Vartų ir Rosemount Dr. V. Kudir kose vardo mokyklose pamo kos pradedamos 8 val. 45 mi nutės ryto ir baigiamos 12 va landą. Tas liečia ir aukštes niuosius kursus.

Visus tėvus prašome vaikus į mokyklas prisūsti 8 val. 45 min. ryto, nes kiekvieną šeš tadienį mokyklų inspekcija pri siūs savo atstovą, kuris tikrins mokinių skaičių. Svarbu, kad daugiau tėvų atsiųstų savo vai kus į lietuviškas seštadienines mokyklas. Parodykime, kad mes lietuviai, tautiškai susiprą tę ir aukštai vertiname savo pačią seniausią ir gražiausią Europoje kalbą.

AUKŠTESNIEJI LITUANISTIKOS KURSAI,

Mokyklų komisijos nurodymu, pamokas šeštadienį turi pradė ti 8.45 val.

P. J. Bulota sutiko dėstyti prancūzų kalbą Aukštesniuo es Litanistikos kursuose.

Kursų Vadovybė.

JAUNIMO VALANDELES vyksta kas sekmadienis po 10 valandos mišiu (nuo 10:30 iki 11:30). Vaikų darželio patal pose 1450 rue de Seve St. Kviečiami visi mokyklinio am žiaus mergaitės ir berniukai į šias valandėles įsijungti.

Tarp lietuviškų žaidimų ir kitų pramogų bus daroma ir mokinių choro repeticija. No rintims priklausyti chorui, da lyvavimas būtinas.

Vadovauja NPM seserys.

● **Mirė Ona Navickienė**, gi musi 1887, Kanadoje išgyvenu si per 60 metų, iškilmingai pa laidota praėjusį trečiadienį. Velonės giminėms nuoširdi už uojauta.

DR. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemount Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS J. BERNOTAS
B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2079
Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir 861-8479

ADVOKATAS JOSEPH P. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Lafleur
LaSalle. DO 6 1570

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Pirmas mėnesio penktadie nis bus spalio 4 d. Vakarinės mišios 7.30 v. v.

Pradedant šiuo sekmadie niu, rugsėjo 29 d., Vaikų Dar želio patalpose vyks vaikų po pietės. Platesnei informacijai skambinkite: 766-9397.

Pirmasis lietuvis prelatas Ka nadoje, Hamiltono klebonas kun. J. Tadarauškas yra pakel tas į Monsignorus. Kartu šia proga jis švenčia savo 50 me tų sukaktį.

Choras vėl atnaujino savo darbą. Labai kviečiame ir ki tus lietuvius, moteris, mergai tes ir vyrus papildyti choro są statą. Kreiptis pas choro diri gentą A. Ambrozaitį.

T. St. Kulbis, S. J. išvyko į Penssylvanią. Pavaduos Mai zeville's kleboną. Grįžtant lau kiama apie lapkričio vidurį.

Pakrikštytas Markus - Anta nas, Izidorius ir Aldonos Ma liškų sūnelis. Sveikinimai. Kri kštynos buvo labai šaunios.

Kalėdojimas. Klebonas lan kysis naujame LaSalle — Ri verside, antradienį: Strathyre, Stirling, Highland, Monette; trečiadienį: Eastman, Magog, 80 ir 68 Ave., Central; ketvir tadienį: 90 Ave.; penktadienį: 33, 37, 39 ir 40 gatvės.

Kun. L. Zaremba: antradie nį ir trečiadienį: Chomedy; ketvirtadienį ir šeštadienį: Du vernay.

10 dolerių vajui aukojo: J. Budėnas, S. Jaugelis, J. ir M. Pakuliai, Z. Rimša.

Praėjusio sekmadienio rink liauvoje suaukta \$205.50.

TAUTOS FONDO

Atstovybės Kanadoje, Mont realio skryiaus valdybai suda ryti, š. m. spalio 6 d. 12 val., Aušros Vartų parapijos salėje yra kviečiami Montre alio or ganizacijų atstovai, pasitari mui.

Visos Montrealyje veikian čios organizacijos, kurios pri taria Lietuvos laisvinimo reika lams aukų rinkimui, prašomos prisūsti po vieną atstovą.

ALLIANCE REALTIES INC.

Žemė, namai, apartmentai, mortgyčiai.

Premijos už naujų klientų nurodymą.

D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinskas HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPLYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santapos apdraustos vienam milijonui dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santaupos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus pasko lų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais. Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius.
Vakarais: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. 3907 Rosemount Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Penktadienį pirmasis mėne sio penktadienis. Išpažintys nuo 7 val. vakaro ketvirtadie nį. Mišios penktadienį 7.30 ir 8 val. vakaro.

Jaunimas rengia šokių vaka rą šeštadienį, spalio 5 d. 7.30.

Tuokiasi B. Greibus su N. Krisčiūnaite šeštadienį 11 val.

Grybų vakarienė pasisekė gerai. Pelno 705.95 ct.

V. D. KLUBO ŽINIOS

● Klubo pašalpinės D-jos su sirinkimas įvyks šį sekmadienį 2 val. po pietų. Šio sus-mo proga galima bus atlikti ir ki tokius klubiečiams reikalus, kaip tai — įstoti nariais į Klu bą, anksčiau įstojusiems nusi pirkti šėrus, už šėrus gauti di videndus, jei jie dar nebuvo paimti ir atlikti kitus reikalus.

Klubo Valdyba.

SERGA KUN. J. BOBINAS Šiuo metu kun. J. Bobinas yra Montre alio Gen. Hospita l'yje ir ruošiasi sunkesnei ope racijai.

● **Bienai Greibui**, kuris veda Nancy Krisčiūnaite, penkta dienio vakare Klubu svetainė je buvo labai gausus vyrų subu vimas, atatinamas pagerbi mas, užbaigiant „jaunąsias“ dienas.

Jean Casselman, M.P. yra Konservatorių partijos atstovė Parlamente iš Ontario prov. Pirmą kartą išrinkta 1958 m. ji buvo kartu su savo tėvu Earl Rove, Ontario Gubernu turimi, ir tapo pirmą kartą Parlamento istorijoje, kad duk tė su tėvu būtų kartu parla mente.

Globe and Mail Photo.
— Scarborough, Ont. teismas pa smerkė mirčiai L. Coombs, 22 metų, už nužudymą 18 metų merginos. Jis ją nudūrė peiliu.

TAISAU IR DAŽAU LENGVAS MAŠINAS.

LIETUVIAMS NUOLAIDA.
Skambinkite telef. DU 9-0571
V. Sušinskas.

TORONTO

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,

vedamas NMP seserų, kviečia pasinaudoti jo priešmokykli nio auklėjimo patarnavimu vaikams nuo 3 iki 6 metų am žiaus. Tokiems vaikams yra speciali programa. Priimami vaikai ir pusei dienos — nuo 8.30 iki 11.15 val. Daugiau in formacijų gaunama telefonu LE 4-5773 arba atsilankius į 57 Sylvan Avenue.

MODERNIUOSIUS SOKIUS

Toronto nuiversiteto fizinio auklėjimo skyriuje dėsto lietu vė J. Kvietytė. Lektorės J. Kvietytės kursą dabar lanko 300 studentų, kurios ruošiasi būti gimnastikos mokytojo mis. Daugiau informacijų gali ma gauti telefonu: LE 3-1029.

JAUNIMO SEKMADIENI NIUS PASILINKSMINIMUS abi lietuviškos parapijos ruo šia savo salėse tuo pat laiku — nuo 7 iki 11 val. Šv. Jono parapijoje. Jaunimo klubą ve da kun. J. Staškevičius, kuris rūpinasi programa.

SEŠTADIENINĖ MOKYK LA PRISTIGO PATALPŲ,

todėl pirmąjį skyrių priversta buvo perkelti į Toronto lietu vių Vaikų namus, 57 Sylvan Avenue, kur visi pirmojo sky riaus vaikai dabar turi vykti pamokų.

● **Dalia Skrinkaitė** ves Sv. Jono Jaunimo chorą.

● **Šv. Jono Kr.** parapijos salė gražiai atremontuota ir ją su pantieji kambariai.

● **Sutuoktuvės** Arvydo Kalen dros su Roma Aleksaite buvo šaunios. Toronto visuomeni ninkai, pp. Aleksai ir pp. Ka lendros, savo vaikams iškelė tikrai gražias sutuoktuves, ku riose dalyvavo daug bičiulių, giminių ir gerų pažįstamų iš Toronto, Kanados ir JAV.

● **Gen. Konsulas J. Žmuidzi nas** su Ponia išvyko atostogu, o po to vyksta į KLB Kr. Ta rybos suvažiavimą bei Daina vos koncertą, kurį atidarys.

DISTRICT ESTATE BROKERS

Montreal Real Estate Board Nariai
3907 Rosemount Blvd.
Tel. 722-2472
Namai, žemė, paskolos.
P. Adamonis — RA 2-4735
P. Jasutis — LA 2-7879
M. Roth — RE 7-9353

ROYAL GLOBE LONDON - LANCASHIRE Draudžiama:

1. Gaisro atveju
2. Automobilų nelaimės atve ju
3. Garantijos (Bonds) atveju
4. Nelaimingų atsitikimų atveju
5. Nuomų nustojimo ar preky bos sutrukdyto atveju
6. Vagystės, stiklų sudužimo, įvairių mašinų naudojimo atveju
7. Asmeniškų nelaimingų at sitikimų atveju.

Nėra draudimo, kurio Royal Insurance Co. Ltd. negalėtų duoti.
Atstovas: —
A. ADAMONIS
INSURANCE AGENCY
3907 Rosemount Blvd.
Tel.: 722 2472
G. RUKŠĖNAS — 768-8640
Lite s-tos No. D-752.

PARAMA LIETUVIŲ KRE DITO KOOPERATYVAS

papildomai praneša, kad „Pa ramos“ raštinė bus atidaryta šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų ir tuomi duo damas ilgesnis laikas Mairo nio Šeštadieninės mokyklos mokinių tėvams ir patiems mo kiniams atlikti bankines ope racijas.

ISKELTAS KUNIGAS PACEVIČIUS

Praėjusį savaitgalį gauta ži nia, kad ilgametis Sv. Jono lietuvių parapijos kunigas B. Pacevičius, Toronto arkivysku po iškeliamas į Taikos Karalie nės parapiją, esančią Toronto mieste, Bloor gatvės vakaruo se. Kapelionas šv. Jono para pijoje padėjo pareigose išbu vo dvylika metų. Per tą laiką jis gražiai reikėsi parapijos darbe, o taip pat lietuviškoje veikloje. Jis vadovavo prie parapijos jaunimo chorui, ku ris giedodavo pamaldose, o taip pat parengimų progomis. Parapijai išgijus Wasagoje vaikų stovyklą, kiekvienais metais kun. Pacevičius vykda vo jai vadovauti. Žinomas jo jo darbas ir vaidyboje „Siety ne“. Kai kurie scenos suvaidin ti veikalai, kaip „Bevardis“ yra jo paties parašyti.

Kunigo Pacevičiaus perkėli mas į naują parapiją daugeliui buvo staigmena, juo labiau, kad šv. Jono parapija dar šių vasarų buvo gavusi dar vieną kunigą J. Staškevičiaus asme nyje. Gaunasi įspūdis, kad ku nigas Pacevičius buvo perkel tas į naują vietą tikslu jam su sipažinti su darbu kanadiečių parapijose ateityje numatant savarankišką postą. Sv. Jono parapijiečiai, o taip pat toron tiškiai lietuviai apgaili kapelio no netekimą, bet kartu jam linki daug sėkmės ir pasiseki mo naujose pareigose, o taip pat pasimatyti lietuvių tarpe, juo labiau, kad kapelionas ir toliau gyvens tame pačiame Toronto mieste. J. B.

„INTELEKTUALO DRAMA VISUOMENĖJE“

Tokia temą šį šeštadienį, spalio 5 d., 7.30 val. vakaro Dr. J. Girnius, iš Bostono, pa kviestas Akademikų dr-jos, skaitys Priskiklėlimo par. Muzi kos studijos salėje paskaitą. Visi kviečiami paskaitoje daly abndės, įvertino jaunojo pre vauti.

„VYČIO“ ŽINIOS

— Krepšinio treniruotės vyksta kiekvieną penktadienį nuo 7 val. vak. Ragerson ins tituto patalpose, netoli Dun das ir Bathurst gatvių kampo. Treniruočių salė yra didelė, moderniška ir specialiai krep šiniui pritaikyta.

CRESCENT LAND CORP.

Agentas Romas Verbyla
LOTAI ANT EŽERO
kranto, 43 mylios nuo Montre alio 16 modelių architekto planuotų vasarnamių. Vasar namų kaina nuo 1,750 ir aukš čiau. Be to investavimui žemė St. Hubert, netoli St. Helen sėslos (1967 metų Pasaulinės parodos vieta).
Telef. 727-8601 ir VI 4-9254.
Adresas: 6988—18 Ave, Rosemount.